

Santa Margalida NUMERO 25

REVISTA BIMESTRAL SETEMBRE 1994 - PREU 200 PTS.

**ARTS
CORNIA**

Opel Combo, El Comercial de Lujo

Proximamente, acristalada y mixta

Bones Festes de La Beata!

motor la vila, s.l.

SERVICIO OFICIAL

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 39 04 - 07450 SANTA MARGALIDA

**Revista
Santa
Margalida**

número

25

Setembre 1994
(Bimensual)

Obra Cultural Balear
de Sta. Margalida

Direcció:

Rafel Bordoy i Pomar

Redacció:

Antoni Mas

Antoni Ferrer

Joan Malondra

Guillem Crespí

Josep Gayà

Maria Fornés

Mateu Amorós

Guillem Satandreu

Col.laboren:

Mn. Antoni Rubí

Joan Cladera

Mateu Cladera

Nicolau Pons

Guillem Malondra

Àngel Serrano

Fotografia:

Rafel Bordoy

Il.lustració portada:

Guillem Crespí

Disseny i

fotocomposició:

Miquel Bordoy

Imprimeix:

Gràfiques SIBA, S.L.

Tel. 52 32 44

Santa Margalida

Dipòsit Legal: 495 - 1989

Adreça:

C/ Xaloc, 2

Santa Margalida

Editorial

Número 25, una fita.

Hem arribat al nº 25 de la nostra revista, no és que

això sigui una fita massa important ni motiu per pensar que tenim "la Seu plena d'ous", i més si ho comparem amb altres pobles ben propers, com és el cas d'Artà que una de les seves revistes, "Bellpuig", acaba de treure el nº 500, o el de la revista "Can Picafort" que, dins el mateix municipi, ha superat en escriure el nº 100. No és idó una ocasió com per repicar campanes, però si que ho és de manifestar una legítima satisfacció, si tenim en compte que encara no fa massa anys pregàvem perquè la Vila pogués tenir una revista com ja tenien la majoria de pobles de Mallorca.

Fa devers cinc anys, de la mà de Nicolau Pons va sortir el nº 0, allà pels voltants de la Fira de 1989, i després de distintes interrupcions i canvis en els equips responsables hem arribat al moment actual en què, sota la responsabilitat de la delegació a la Vila de l'Obra Cultural Balear, surt la revista cada dos

mesos -abans ho feia cada tres- i és acceptada per bona part del nostre poble, a més de fer-se un lloc prou digne entre les demés revistes de Premsa Forana. La revista es publica íntegrament en la nostra llengua, cosa que sens dubte contribueix, dia a dia, a fer-la més nostra.

A partir d'aquí la perspectiva és que si el poble de Santa Margalida ens dispensa la seva atenció i el seu suport, seguirem intentant millorar de cada dia en la tasca de fer una revista útil, independent, margalidana, que sigui un reflex el més fidel possible del nostre poble i una eina pels qui, en el futur, vulguin escorcollar bona part de la història de Santa Margalida, a més de contribuir, en la mesura de les nostres possibilitats, a crear una consciència de poble que tan necessària és per a la Vila.

Que tot no han estat floretes en el camí que ens ha portat fins aquest punt és un fet constatable: dificultats de tot tipus, incomprendiments, crítiques -que hem d'agrair- molta feina, equivocacions i encerts; són realitats ben paleses pels qui ens hi trobam implicats; però també satisfaccions i,

sobretot, el convenciment de què en tot moment hem actuat d'acord amb la nostra consciència i forma de pensar i no empesos per interessos de cap casta, ni polítics ni particulars, més que pels que, segons el nostre criteri, puguin ésser beneficiosos pel poble de Santa Margalida.

D'una cosa sí que en som ben conscients: tot el que hagim pogut aconseguir, sigui molt o sigui poc, el fet mateix de treure la revista al carrer, ha estat possible gràcies a l'ajuda dels anunciants, dels subscriptors, dels socis de l'Obra Cultural Balear, de l'ajuntament de Santa Margalida i les ajudes també de les institucions autonòmiques; d'altra manera res de tot això no hauria estat possible i a tots ho volem agrair ben cordialment.

Que la fita que avui posam no sigui més que el començament d'un llarg camí que ens porti a fer la revista que Santa Margalida es mereix, és el desitg de quants col.laboram en aquesta engrescadora aventura.

Hem arribat al 25

El paper que bona part de la premsa forana actual a Mallorca ha hagut d'assumir, per desgràcia nostra, és el paper d'element de normalització cultural i lingüística que diferencia les nostres publicacions de la resta de la dels països sobirans i culturalment normals. A més a més, tota aquesta premsa, informa del que succeeix en els distints àmbits locals, promou les investigacions, l'espai i la recreació literària, són plataforma de debat i reflexe de les inquietuds culturals i socials de tot un poble. Només per aquests fets ja val la pena l'existència d'una publicació com la vostra; però a més a més si la sortida de cada número de la revista significa continuar una lluita per la cultura mallorquina, malgrat actuacions parcials i xenòfobes en contra de poderoses institucions, mitjans de comunicació i grups de pressió, si cada número significa acostar-se més a les arrels del nostre poble per tal de construir un futur millor i sobirà, llavors ja no tan sols se val la pena la revista, sinó que es converteix en un element imprescindible.

Esper que per molts d'anys més continuï "SANTA MARGALIDA", que cresqui en periodicitat i col.laboracions, però sobretot que cada pic més tota la Vila la senti com a cosa ben seva.

Per molts d'anys "SANTA MARGALIDA"!

Gracià Sànchez i Font
O. C. B. Sant Joan

Ja són vint-i-cinc

Sempre és agradós compartir un esdeveniment com el que celebrem, són 25 números que ja duis a l'esquena els vileros, amb la vostra revista "Santa Margalida". Quan un equip de persones amigues es decideix a tirar endavant amb una publicació pareix molt lluny això d'arribar al nombre 25 i no parlem ja del 100, 5 anys, 10 anys... Però ja hi som i amb quina emoció i alegria ho celebrem tots, els fundadors, aquell primer equip de redacció que tant els costà decidir-se i tots els que pitjaven de darrera perquè fos realitat.

Pens que el poble de Santa Margalida necessitava una veu, si bé és ver que ja disposava de la revista "Can Picafort", però resulta lluny i amb una problemàtica molt diferent. Ja la teniu i complint molt bé les seves finalitats de portaveu de tota la comunitat vilera, i de crítica a tot allò que no és del gust dels moradors d'aqueta ciutat oberta a les diferents cultures que estan espargides pel terme municipal, als milers de turistes que la visiten, i que no oblidem les seves pròpies tradicions tan arrelades i tan mallorquines.

Molts d'anys i enhorabona al seu Director, Rafel Bordoy, i a tots els col.laboradors.

Carles Costa i Salom
President de l'Associació de
Premsa Forana de Mallorca

El número Vint-i-cinc

Són 25 els números que ja han sortit de la revista "Santa Margalida", és una ocasió per a felicitar al director de la mateixa i als seus col.laboradors. No és una tasca fàcil treure 25 números al carrer, això suposa una constància i un treball que no són fàcils de trobar. Així com celebrem aquest número 25 és bo emplaçar-nos pel número cinquanta que, de seguir el mateix director i col.laboradors és ben segur que ho aconseguirem.

Molts Anys!

Mateu Cladera
Periodista.

Vint-i-cinc números

Amb motiu de l'edició del nº 25 de la revista "Santa Margalida", vull aprofitar l'avinencesa per encoratjar a tots a que celebrem un dia, tots plegats, el 25è, Aniversari de la nostra revista, esperant que la tasca cultural que desenvolupa a dins la nostra Vila, amb claretat i independència, continui marcant la línia principal d'actuació d'un medi de comunicació, únic i vital, dins el poble de Santa Margalida. Que sigui per Molts Anys.

Una abraçada:

Rafel Roig i Font
Regidor de Cultura de l'ajuntament
de Santa Margalida

Sempre n'hi ha que empenyen el carro.

Santa Margalida té una revista bimensual que ja ha superat la prova de foc dels seus primers vint-i-cinc números. La constància dels seus promotors, la capacitat de feina i la consciència de país que traspua per les pàgines d'aquesta publicació ens fa preveure una llarga i profitosa travessia per la vida d'aquest poble i d'aquesta illa. I encara que generalment es reconeix com a decisiva l'aportació de la premsa forana de Mallorca al coneixement i l'ús de la llengua catalana, l'única que ens és pròpia, a la pluralitat i objectivitat informativa, i a la formació de la identitat col·lectiva com a poble que som, també és cert que les publicacions locals tenen poques ajudes i si surten endavant és gràcies al coratge i a la voluntat de persones amb nom i llinatges que "empenyen es carro". A ells, Rafel Bordoy, Guillem A. Crespi, Maria Fornés, Antoni Mas, Mateu Amorós... i també a tots els seus col·laboradors, el nostre reconeixement i la nostra gratitud.

Ara afegiré un parell de consideracions més. Necessitam eixamplar i enfortir el compromís dels mallorquins en la defensa de Mallorca, si volem conservar el nostre patrimoni cultural, lingüístic, històric, natural i arquitectònic? els mallorquins hem de voler ésser presents al món amb la nostra identitat, sense afegirons postissos, orgullosos de la nostra llengua, de la nostra terra i de ser qui som? hem de reclamar de Madrid i de Brusselles competències, finançament i un tracte digne per a les institucions autonòmiques i als nostres governants una acció política amb sentit de país?. Sí la resposta és afirmativa, necessitam persones i grups que es proposin fer créixer la consciència nacional del poble de Mallorca per defensar la identitat, el patrimoni (i molt significadament la llengua) i l'autogovern a què tenim dret pel sol fet d'existir com a poble. I darrera aquesta revista de Santa Margalida hi ha persones que ho tenen molt, però que molt clar. Enhorabona i endavant.

Antoni Mir,

President de Obra Cultural Balear.

Revista "Santa Margalida"

És una satisfacció donar l'enhorabona a la revista "Santa Margalida" per aquests primers vint-i-cinc números que, al llarg del temps, han vist la llum pública i s'han fet un lloc en la vida del poble. La felicitació es concreta en primer lloc en el seu equip de redacció, per la tasca desinteressada que han anat fent dia a dia. Però, en general, també és una felicitació per a tot el poble de Santa Margalida, que, amb el seu suport i la seva col·laboració, s'ha sabut mantenir a l'altura de les viles que tenen revistes de l'anomenada Premsa Forana, un fenomen meritíssim que congratula a tots els mallorquins.

Hem de valorar en grau màxim que s'aconsegueixi des d'aquestes pàgines una cosa tan senzilla i alhora tan important: saber un pòc més de la col·lectivitat que ens és més propera. A través de la revista ens informam, per una banda, de la vida quotidiana de la localitat i, per altra banda, tenim accés a la història, al patrimoni natural i artístic, i als més diversos coneixements culturals sobre Santa Margalida. A un nivell més general, la revista també constitueix una eina de recuperació de la identitat cultural i lingüística de la nostra illa.

Dit això, només em resta encoratjar-vos a continuar endavant i amb força creixent, per molts d'anys.

Gaspra Valero i Martí

Vice-President del G.E.M.

**Centre
Assessorament
Empresarial**

José Trías, 11 - 1º - Tels. 85 08 46 - Fax 85 18 10 - CAN PICAFORT

25: el Número de les Noces de Plata

El número 25 ens evoca sempre una data particular, inclús solemne: les Noces de Plata. No totes les entitats, unions, clubs, fundacions, etc., arriben emperò, a una efemèrides tan sonada. Avui-en dia, es comencen moltes coses amb il·lusió i, després, poc a poc, o tal volta ben aviat, ens ve el desànim, la covardia, el desencantament. Créiem que tot seria color de rosa, un gran elogi, i una comitiva de fans i seguidors. Damunt l'era ens quedam totsolets, i sota un sol que crema.

La revista "Santa Margalida" començà -la començàrem- amb un cop de gràcia, i bon humor, sense pensar-hi dos pics, perquè quan hi pensam massa sobre una qüestió el fil ens fuig i passam a un altre tema. La Fira d'Abril de 1989 - ara fa més de cinc anys- fou l'ocasió perquè la revista

"Santa Margalida" sortís al carrer, i es presentàs en societat. Sortí encorreguda, tímida, apocada. Era el número 0, i l'editorial es titulava "Començam?", com si demanàs als lectors si s'ho pagava començar una obra que tal volta, com tantes altres, apenes nascudes

van abocades a la fossa. És curiós veure ara que pel naixement de la revista

"Santa Margalida" hi intervingué, com a bona mare, el calor, el recer femení: Laura Blanco, Marilén Cloquell Flò, Joana Ainà Fuster, Maria Elena Tur. Aquest aplec donà suport i estil a la revista durant molt de temps.

Però, davall davall, les dificultats començaren a rogar els plans i la tasca començada. La revista "Can Picafort" aleshores duia ja quasi deu anys de sortida i de combat. Tenia sentit una altra revista dins el mateix Municipi? Personalment jo era del parer que dues poblacions tan diversificades com Can Picafort i Santa Margalida, donaven bona menjua periodística per a les dues, és a dir, cada lloc oferia una temàtica diferent i interessant i les dues

podien marxar paral·lelament, triuflament i que, cadescuna pel seu vent, podria així esbrinar i profunditzar problemes vists des d'un punt de vista distint, i que, per a l'altre bàndol geogràfic podien esser una cridada d'atenció i reflexió.

Passats cinc anys, pens que les dues revistes han arribat ja a la majoria d'edat, i ara la revista

"Santa Margalida" que té al front l'acreditat escriptor i poeta Rafel Bordoy i que compta ja amb 25 números de sortida, gaudeix d'un suport d'independència i professionalitat que és orgull del poble que l'empara. Per altra part, la revista "Can Picafort", amb deu toms enquadernats i 140 números al carrer, pot posar l'ull sobretot damunt la problemàtica que produeix la vorera de mar i el turisme. I així tots els margalidans que els interessa saber de les notícies del nostre, i del seu, Can Picafort, tenen la revista "Can Picafort", i per altra part, tots els picaforters que volen estar informats de les notícies que belleguen dins La Vila poden llegir la revista "Santa Margalida".

El Municipi, hauria de sentir-se cap ben alt i cor inflat per posseir dins el seu terme dos

focus de cultura i d'informació tan importants com són sempre dues revistes. Per desgràcia de vegades estimam més el que ens ve de fora i creiem que, de portes de ca nostra cap endins no hi pot sortir un prodigi, una meravella. Gràcies a Déu i al bon intel·lecte i al bon sentir de molts de margalidans i picaforters, les nostres dues grans revistes segueixen a bon pas i a bon cant el seu demble.

La revista "Santa Margalida", a la que personalment em sento vinculat per reaó del seu començament, té per endavant una ampla trajectòria. Escrita tota en la nostra llengua, fa també que tots nosaltres ens acostumem més a defensar els nostres grans valors, i a trobar el magnífic "gustet" que té una "llegida" en la mateixa llengua que parlam.

Endavant idò, revista "Santa Margalida" i fins al número 50 que esperam serà prest.

Nicolau Pons i Llinàs

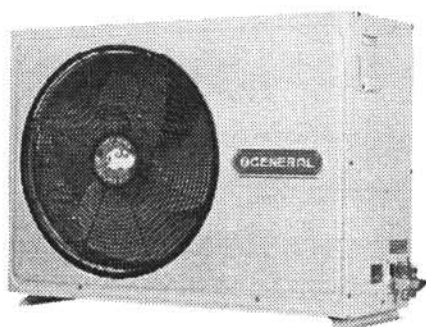
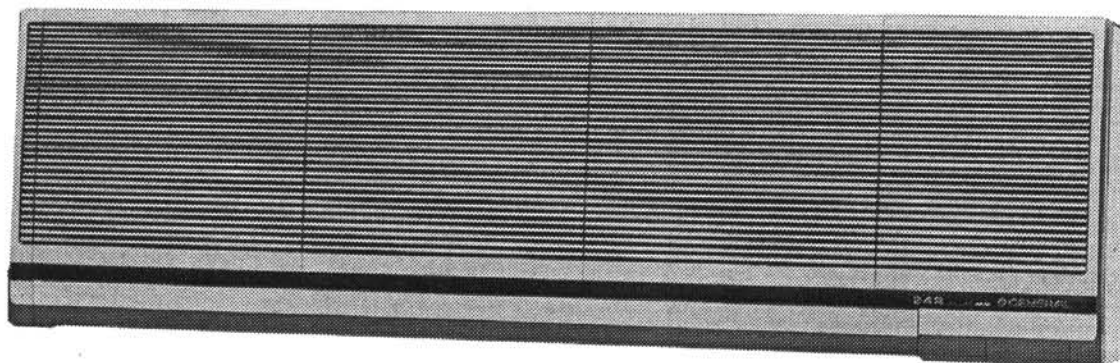
Can Picafort,
agost de 1994.

RESTAURANT - BAR

**NOCES
COMUNIONS
MENU DIARI**

Ctra. Manacor - Inca, Km. 9 - Tel 83 02 46 - PETRA - LOCAL CLIMATITZAT

**PIENSE EN EL PROXIMO VERANO
NO PASANDO FRIO EN INVIERNO.**

**AIRE ACONDICIONADO CON
BOMBA DE CALOR
DESDE 150.000 Pts.**

Oficina: C/ Juan Monjo March, 31
Exposicion: Passeig d'es Pouàs, 19
Tel. 523333 - 07450 - St.^a Margalida

COMERCIAL HNOS. ALOMAR, S.A.

- INSTALACIONES SANITARIAS, ELECTRICAS Y GAS.
- VENTA DE ELECTRODOMESTICOS.
- REPARACION Y VENTA DE CICLOMOTORES Y MOTOCICLETAS.

CIAL. HNOS. ALOMAR, S.A.

SERVICIO OFICIAL FORD

C/ Miguel Ordinas, 35
Tel. Taller 52 33 77
Tel. Oficina 52 33 33
07450 St.^a Margalida

Bones Festes de La Beata!

A la Vila passen coses...

Es Xerafi

El rellotge de l'Església

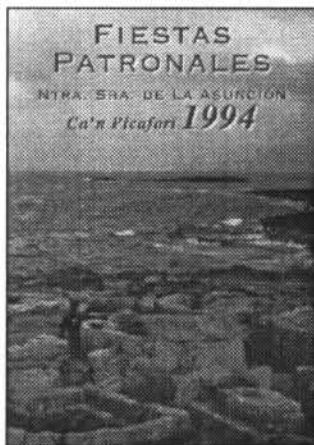
En aquesta mateixa secció expressava, ja fa mesos, l'opinió d'uns quants margalidans que es queixaven de que les xifres del rellotge del campanar s'havien despintat i no es veien massa bé, a més de donar la impressió d'una cosa descurada. L'Ajuntament ha pres cartes en el tema i ara podem veure les xifres ben repintades i l'esfera neta, i ens han

dit que els artistes que feren la feina, Tofol Quetglas i Mateu Matas Molinas semblaven angelets volant per aquelles altures. Així en vull deixar constància perquè de la mateixa manera que s'ha d'exposar una queixa, també s'ha de donar una ditada de mel quan cal donar-la.

El programa de festes de Can Picafort

Per la Vila ha passat, de rampallada,

el programa de festes de La Mare de Déu d'Agost de Can Picafort, i naturalment en castellà; això sí, amb salutacions de batle i delegat que per una salutació més o manco no ha de quedar. Pareix mentida que en aquests temps que ens trobam encara ens vegem en la necessitat de denunciar, una vegada més, que certs responsables municipals es passin per allà on no dic la Llei de Normalització Lingüística, signada i aprovada pel nostre ajuntament. Per ventura pensen que aquesta caparrudesca els farà rapinyar un parell de dotzenes de vots entre qualche forester i algunes persones que estimen molt poc allò que mamaren quan eren infants.

Moció del PSOE

Amb una moció presentada pel grup municipal socialista es va aconseguir el canvi d'emplaçament del futur centre sanitari de Can Picafort, que

s'havia de construir en el sector V, a la carretera d'Artà, prop de Sa Caseta d'es Capellans, i que ara es farà per devers Son Baulò, prop del "Rojo Vivo". Les votacions d'aquesta moció foren llargues i farragoses i els vots anaven d'una banda a l'altra talment esperitats; en definitiva i si no vaig errat, votaren a favor els tres membres del PSOE, els dos del PP, Jaume Alòs i Melcior Salas d'UMI i Joana Carbo-nell de CPU. En contra votaren UM i Miquel Ordinas de CPU. Es varen abstenir Sebastià Fornés (UMI) i José Fernández (CPU).

Moció d'UM

Una altra moció que es va presentar en el ple del dia 28 de juliol, va esser la d'Unió Mallorquina sobre la creació d'una comissió d'investigació en torn a les llicències i finals d'obres i expedients de disciplina urbanística. Va esser aprovada per unanimitat.

Segons el regidor Joan Monjo, la moció es presentava, entre d'altres motius, per intentar "rentar la imatge dels polítics margalidans que darrerament surten molt pels diaris, relacionats amb temes urbanís-

tics", Alabat sia Déu!, ja era hora, però hauríem d'advertir al sr. Monjo, encara que el suposam ben enterat, que els polítics margalidans i la política margalidana fa anys que surten pels diaris -els pobres diaris tenen la culpa de tot- així que els serveis de netetja de l'ajuntament hauran de fer hores extra-

ordinàries per tal de deixar els nostres polítics nets com una patena.

Carta anònima

Per la Vila ha circulat una carta, anònima, dirigida al portaveu del grup municipal socialista i criticant l'actuació de l'esmentat grup. Posats en contacte amb un dels membres del PSOE margalidà i expressant l'opinió del grup esmentat, ens va manifestar que no volen entrar en la valoració de l'esmentada carta, precisament perquè no va signada amb nom i llinatges.

Per la nostra part, ens sembla una mica sospitosos que la dita carta surti a llum

pocs dies després que els socialistes presentassin la moció de canvi d'emplaçament del centre sanitari de Can Picafort.

És una llàstima que el remitent anònim -persona que sembla enterada de la problemàtica del consistori i que dóna la impressió d'haver seguit d'aprop l'actuació dels socialistes- no posi el seu nom al peu de la carta, i que no sigui un poc més valent i més clar en les seves denúncies, per si de cas de la seva informació se'n pogués treure algun profit pel nostre poble.

Independència

A la vista d'unes declaracions del regidor delegat del batle de Santa Margalida a Can Picafort, Miquel Ordinas, aparegudes al "Diario de Mallorca" del dia 15

d'agost, festa de la Mare de Déu d'Agost; no puc manco que fer-me una seriosa reflexió: Quí resulta més independentista, els nacionalistes bascs, gallegos o catalans, o els

del partit Can Picafort Unit (rama Miquel Ordinas)?

Banda de Música de Santa Margalida

Té problemes la Banda de Música de Santa Margalida? Segons el parer d'alguns dels seus dirigents, sembla que no. Segons les tumultuoses assemblees de socis, convocades de pressa i fora de temps, diríem que hi ha una sèrie de problemes que

no s'han resolt quan era hora i que ara rebrosten amb més força i no fan més que posar entrebancs a la marxa d'una institució que, pel bé del nostre poble, s'hauria de mantenir viva i esponentosa per molts d'anys. Pensam que molts dels problemes es podrien solucionar amb bona voluntat i sense voler mantenir postures caparrudes, absolutistes i algunes desicions preses amb poca reflexió.

Nota d'agraïment

Amb motiu del trasllat a la seva terra eivissenca, el que des de fa sis anys havia exercit la seva tasca de practicant al centre sanitari de Santa Margalida, Joan Tur Riera, vol expressar, mitjançant aquesta revista, el seu agraïment a la nostra Vila i a la seva gent. En Joan, que segons ens ha dit s'enporta un molt bon record de la seva estada entre nosal-

tres, deixa entre la gent de la Vila el segell d'una tasca ben feta i el present de la seva amabilitat. Joan, t'enyorarem.

Vetllada artística dels petits

Els petits que van a ca les Monges demostraren les seves qualitats artístiques, en una vetllada a la Casa de Cultura, davant una nombrosíssima concurrència. És de destacar la bona disposició dels nins i nines i la paciència de qui els va dirigir.

TELYCO-INCA
GRUP TELEFÒNICA

Plaça de l'Àngel, 26
Tel. 88 13 88
07300 INCA

SOL·LICITUDS DE LÍNIA TELEFÒNICA PER A LA ZONA DE SANTA MARGALIDA I CAN PICAFORT.

Dilluns dia 19 de setembre des de les 9'30 a 13'00 hores, a l'Ajuntament de Santa Margalida.

Documentació necessària:

Fotocòpia del D.N.I., fotocòpia escriptura de propietat o contracte de lloguer i nº de compte bancari.

Festes de La Beata

Són les festes, i les hem de pagar.

S'acosten les festes de la Beata, i això és prou important com per parlar-ne un poquet.

Com alegra als al.lots els dies de festa, perquè això significa moltes coses per a ells, diversió, animació, jugar, passejar, anar als cotxets, ... en definitiva significa bulla, però també hi ha el goig de veure la processó, que enalteix el primer diumenge de setembre. El poble està volcat en aquesta tradició que fa

que sigui la processó més típica de Mallorca, i això està molt bé.

Des d'aquí vull animar a totes aquelles persones o entitats, que puguin, a col.laborar en les festes, perquè si no ho fan, les festes queden un poc deslluïdes, i sempre és penós donar una imatge dolenta als que ens visiten, que com sabeu, són molts.

Doncs bé, sense ànims d'ofendre als externs, l'Ajuntament ofèn als margalidans. I això ho fa quan al fer una bones festes de la Beata, contracte bons artistes, organitza unes bones berbenes, però fa pagar una entrada, convertint així unes festes del poble, per aquelles

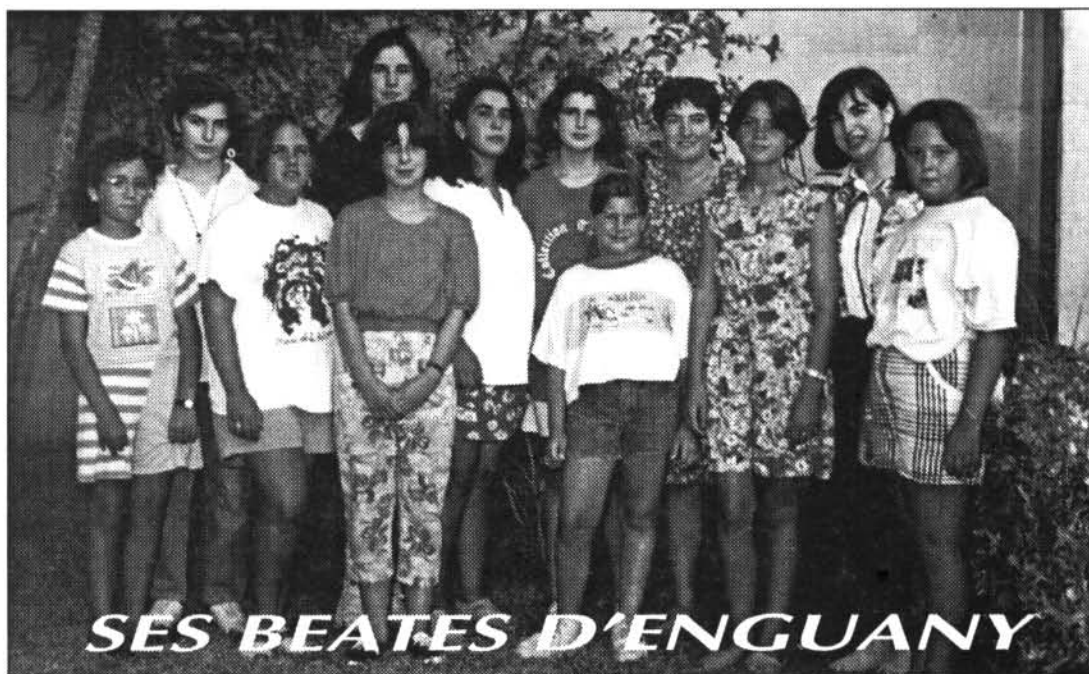
persones del poble que les volen pagar, o que tenen invitació.

Ja ho vaig dir l'any passat, i faig compte repetir-ho cada any fins que no canviï, les festes són del poble i pel poble, i nosaltres, els vileros, no les hem de pagar dues vegades, pens que amb una n'hi ha prou.

Les taules a la berbena, dins el recinte tancat, semblen una còpia d'ostentació aquell poder que llueïen els poderosos de temps passats, i avui em sembla que fan el ridícul, a més de fotre el negoci als titular de bars que religiosament han de pagar a la tan aferradissa hisenda.

No senyors, les festes són per a tothom, i si volen posar-hi quotes, que en posin, i si volen posar-hi taules que n'hi posin, i si volen donar invitacions, que en donin, de totes formes sempre faran el que voldran, però pens, i és la meua idea, que els vileros en sortim perjudicats a l'haver de pagar una entrada a unes festes que organitzen amb els nostres diners.

**Guillem A. Crespi
i Alemany**

CARROSSA DE L'INFÀNCIA
Mre Angels Sánchez Alcalde

CARROSSA DEL POU
Mre Magdalena Femenias Mas

CARROSSA DE LA SEU
Antònia Fuster Perelló

CARROSSA DEL DIDAL
Margalida Roig Vaquer

CARROSSA APARICIÓ SANT ANTONI
Marta Ferrer Aguiló

CARROSSA FLOR DE MALLORCA
Mre Cristina Bassa Jaume

CARROSSA CLAUSTRE
Esperança Gelabert Estelrich

CARROSSA DE LES VIRTUTS
Isabel Fornés Ramis

CARROSSA STA. CATALINA MARTIR
Margalida Rubí Alòs

CARROSSA CASA NATAL
Mre Pilar Riera Vives

CARROSSA GLORIFICACIÓ
Margalida Moragues Serra

BEATA MAJOR
Miquela Pomar Gayà

Homenatge al desconegut

A cab d'arribar de Valldemossa. M'agrada assistir sempre que puc a la desfilada del Carro Trionfal, el dia de la festa de Santa Catalina Thomàs a finals de juliol. És una meravella recórrer el poble de Valldemossa, veure les cases que lluen les millors gales, i besar la rellíquia de la Santa en la seva pròpia casa natal. Valldemossa és aqueix poble de muntanya que guarda un gran senyoriu i un perpetu amor a la seva Santa.

Mai no s'han comparat les processons i les tradicions de Valldemossa amb les de Santa Margalida, festa que es celebra al nostre poble el primer diumenge de setembre, i mai no s'han de comparar. Les comparacions són odioses sempre i més en aquest cas. Valldemossa poble natal de la Santa Mallorquina ret homenatge a la seva filla nadiva, de la millor manera que sap i així com li dicta el seu cor, amb uns actes que ja tenen antiguitat de segles. Santa Margalida fa el mateix amb la processó que anomenem "Sa més típica de Mallorca", que també té sabor de vell.

Dos pobles agermanats que treuen el millor que tenen en homenatge a Santa Catalina Thomàs. A Valldemossa perquè és una filla del poble, a Santa Margalida... perquè a Santa Margalida?, ¿Perquè en aquesta vila tan llunyana de Valldemossa, i només

en aquesta vila és fa tan gran festa?

Precisament enguany, fa 20 anys, que el poble de Santa Margalida va anar en peregrinació a Valldemossa per tal de recollir una rellíquia de la Santa. Molts foren els margalidans que hi assistiren. Hi havia els ajuntaments de Valldemossa i de Santa

na que va inundar les venes dels fills de Santa Margalida de tant d'amor a la Beateta, a aquest desconegut que va marcar per a sempre aquest primer diumenge de setembre en que, a l'horabaixa, surt la processó de la Beata pels carrers de Santa Margalida, i quan surt se'ns fa un nuu a la gargamella i com si ten-

Margalida en ple, varem desplaçar carrosses, banda de cornetes, la Cort de la Beata, i molts de fills de la Vila vestits amb el vestit típic de pagès. Els valldemossins deien que aquest era el poble que millor havia demostrat el seu amor a Catalina Thomàs. Aquell mateix any el batle Pere Cladera, va convidar l'Ajuntament de Valldemossa a assistir a les festes de la Beata a Santa Margalida i aquí acudí també l'ajuntament en ple del poble natal de la Beata. L'amistat entre ambdós pobles s'ha fet sempre patent.

Per totes aquestes circumstàncies que es donen a Santa Margalida a l'hora de retre un sentit homenatge a la Beata com a cap altre lloc, sense conèixer els motius reals ni aparents, ens manca aquest homenatge al desconegut, a la perso-

guessim agulles en el cos. Qui ens va transmetre tant d'amor a la Beateta?

Aquesta és una pregunta que ningú no sap respondre. Per això avui vull retre un homenatge "al desconegut", a aqueixa persona que ens va infondre tant amor als fills de Santa Margalida que encara avui perdura i perdurarà per a sempre. Perquè els margalidans ho poden perdonar tot, manco un despreci o un oblid de les festes de la Beata.

Qui fou aquella persona?, fos homo o fos dona, sacerdot o laic, Beneit sies!

Mateu Cladera
Periodista

La Beata, una festa singular

La proximitat d'aquesta festa sempre suscita múltiples comentaris de tota casta: des del seu naixement (encara desconegut) fins al perquè de l'entusiasme i fervor amb que es celebra.

El que seria més lògic és que obeís a un motiu històric que afectàs directament a la nostra Vila, deixant de banda el de la beatificació celebrat, dos segles enrera, per tota Mallorca com un gran esdeveniment de caràcter religiós.

Malgrat això, al manco que sàpiga el que subscriu, tal circumstància, si és que existeix, és totalment desconeguda. La història ha tengut cura de guardar el secret amb la millor fidelitat possible, ja que res no ha trascendit al respecte fins aquest moment.

Divagacions a part i cenyint-nos a allò que és la nostra festa per excel·lència, s'ha de reconèixer el caràcter peculiar que la distingeix. En ella es donen uns trets únics, donat que aquests no concorren a altres festes que per idèntic motiu es celebren a altres localitats.

Destacaria en primer lloc un fenomen el qual jo estimo, si més no, curiós i eloqüent: la participació de la resta de Mallorca a la festa de la Beata. No es tracta d'una representació simbòlica sinó de l'adhesió nom-

 brosa procedent de tots els indrets de l'illa. El seu objecte, per exemple, no és el de presenciar el pas de "sa processó més típica de Mallorca", el seu major al·licient. La finalitat de la seva visita és la de prendre part activa en la mateixa desfilant, com un més dels margalidans, amb el preceptiu vestit de pagès antic, i si cal, no posaran entrebancs a vestir-se de dimoni. Els locals restam en minoria; els amics visitants constitueixen una abrumadora superioritat numèrica: Santa Margalida es troba greument col·lapsada.

Les Monges Agustines tenen, així mateix, assignat un paper prou important en aquestes festes. Elles tenen cura, en la mesu-

ra possible, de que la indumentària no desentoni tant dels centenars (tal volta milers) de pagesos que formen una part importantíssima de la desfilada processional, com del festeig d'àngels i sants que enrevolten la Santa en tots els actes programats.

Cal consignar també que són elles les que curen de donar el darrer retoc, previ a l'inici de la processó, donat que com és cosa sabuda la concentració de tots els participants a l'acte té lloc en el convent d'aquelles germanes religioses.

Mereixen especial atenció els nostres simpàtics dimonis, que en gran nombre pul·lulen al llarg de la processó amb la malèvola intenció de sotme-

tre a la Santa a les seves diabòliques -mai millor dit- temptacions sense cap altre resultat que la consabuda trencadissa de gerres.

No podem deixar d'al·ludir els que, en detriment dels seus propis quefers, assumeixen desinteressadament el treball i responsabilitat de les carrosses, que donen importància i espectacularitat a la processó. Sense aquest equip de fusters, electricistes, artistes, etc., l'actual relleu i esplendor no serien factibles.

Es sobreenten que ajuntament i parròquia són fonamentals en l'organyització de la Beata i l'estreta col·laboració i recolzament, en distintes facetes, constitueixen la base de l'èxit.

D e s p r é s d'aquestes malgarbades retxes i, orígens de la processó a part, pel que subscriu hi ha una cosa evident, i és que la mateixa encaixa en la nostra manera de ser, en la nostra psicologia, assentada aquesta en uns principis, creences i tradicions que es reflecteixen en aquesta festa mai no igualada, que legitimament ens enorgulleix.

**Guillem Malondra
i Serra**

**Muebles
Payseras**

*Su establecimiento "expert" en Santa Margalida
Todo un experto en muebles y electrodomésticos*

**MUEBLES TODOS LOS ESTILOS
MUEBLES A MEDIDA
MUEBLES COCINA
CORTINAJES - TAPICERIA
ALFOMBRAS - LAMPARAS**

Plaça de la Vila, 15
Teléfono 52 30 79 - Fax. 52 30 34
SANTA MARGALIDA (Mallorca)

Via Suiza, 60 (Frente Gasolinera)
Teléfono 85 10 97
CA'N PICAFORT (Mallorca)

**VENTA ORDENADORES
SUMINISTROS INFORMATICOS
CLASES DE INFORMATICA
CONTABILIDAD - DECLARACIONES
IMPRESORAS**

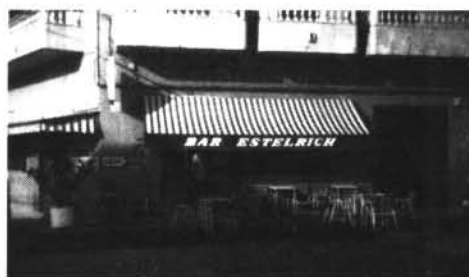
Plaça de S'Abeuredor, 12
07450 - Santa Margalida
Tel. (971) 52 38 34
Fax. (971) 52 39 80

Dra. Magdalena Bennasar Mojer
TOCOLOGIA - GINECOLOGIA

CLINICA PLANAS, S.A.
C/. Menorca, 3
Tels. 73 03 45/46 - 73 88 43/44
07011 PALMA DE MALLORCA

C/. Fadrins, 28 - 1.º
Tel. 86 20 92
07420 SA POBLA

BAR ESTELRICH

Pl. Abeurador, 5 - Tel. 52 32 23

"la Caixa"

Plaça de la Vila

Santa Margalida

La Vila Abans de 1925

Per Mn. Antoni Rubí

Festa de La Beata, "Sa Processó" (II)

Sortint la processó quan ja comença a fer fosca, necessitava un mínim de llum que s'aconseguia amb "faies", que temps enrera tenien molt de predicament i que eren molt emprades en lloc dels fanals, per exemple per a anar a matines el disabte de Nadal, o acompanyar un mort al cementeri.

Així, amb dues fileres de "faies" enceses una a cada part de les fileres de pagesetes, portades per homos i al.lots voluntaris, donaven llum i claror a bastament dins la processó, que, amb aquella partida de "faies" enceses, impresionaven i ferien el cor dels qui la miraven.

A més de les pageses i les "faies", a la procesó hi anaven tres o quatre dimonis ban-yuts, vestits amb roba de sac almangrada, fent una espècie de llengües de foc que recordaven l'infern i amb un bon manat de picarols fermats sobre les anques i corrent d'un cap a l'altre de la processó entre la filera de pagesetes. Els dimonis feien voltes per davant de la Beata, fent-li jutipiris i fent rossegar uns garrots ben esporgats que feia anar ordenats als qui anaven a la processó i estar a retxa els que la miraven passar, ben alerta a que el garrot dels dimonis no els tocàs els peus. Així entre dimonis i picarols, pageses a l'antiga, monges tancades recordant la Beata,

al.lots i homos amb "faies", qualche vistosa bengala, i la musica sonant "Sor Tomasseta", s'aconseguia dins la fosca de la nit, que tant vileros com externs es sentissin emocionats davant aquella mescladissa tan ben concertada i transportats casi a un altre món.

Efectivament, s'ho pagava venir a la Vila per veure la processó de la Beata,

assustaven als que veien aquells representants de l'infern tan falaguers que qualche estona semblaven dimonis de bon de veres i adesiara en feien algunes de per riure, ells que també eren de per riure.

Figurant les temptacions de la Beata quan era nina, els dimonis s'acostaven, ara a una suara a una altra de les nines que anaven a la pro-

cessó vestides de pageses i les tan seriosa, tan pietosa i a la vegada tan renouera de picarols i cançons.

El clero revestit dels millors ornaments, el batle, el jutge i regidors, tots ben mudats, es trobaven més a les fosques ja que les tirengues de "faies" sols arribaven a l'indret de la joveneta que representava la Beata, just davant els capellans. Perquè els musics poguessin veure els seus papers portaven "llums de carburo" que aleshores era el darrer crit.

Quan la processó arribava a la Plaça o passava pel Pouàs, davant una gran gentada que mirava, els dimonis feien el seu paper i corrien com desesperats, tant que

prenien el covonet o el tambor de brodar, una senalla o una olla que portaven sobre el cap, i una vegada els ho havien pres feien un parell de voltes hi ho tornaven a la nina.

Entre els objectes que portaven les nines cal tenir en compte les gerres, recordança d'una activitat que abans sovintejava, com era la d'anar a cercar aigua a les fonts o als pous, els dimonis agafaven les gerres i moltes vegades les rompien pel mig de la processó o davant la Beata, després de pegar alguns bots o cabrioles per fer riure la gent.

En aquell temps no es trencaven tantes gerres com es trenquen ara, ni de prop

fer-s'hi. Aquelles gerres no costaven cap doblar perquè aleshores a la Vila hi havia tres teuleres, dues dels "Massolines" i una de Can Burguet que feien teules, cossiols, gerres, cadúfols i qualque cosa més. Com és natural algunes d'aquestes peces sortien esvortades, crullades o tarades i no les podien vendre i en lloc de tirar-les al caramull dels tests, tenien el bon encert de guardar-les i quan arribaven les festes de la Beata les duïen a ca les Monges, per trencar-les a la processó, i així les gerres sortien de franc, cosa ben d'agrair en aquell temps que la gent a un doblar li feia cent nuus.

Pel que puc recordar, sempre la processó s'organitzava a ca les Monges, les quals guardaven el vestuari i procuraven tenir-lo sempre en bon ús i ben conservat.

La processó sortia de l'església parroquial i anava cap a la Plaça a on esperava

una gentada de vileros i de gent externa que quan l'havia vist passar corria cap al Pouàs per tal de veure-la passar un altre pic. Aquesta gent baixava pel carrer "del Dr. Calafat" que aleshores era molt estret i li deien "es carreró de ses bruixes" pel que en penes hi podia passar un carro. La gent hi anava corrent i a empentes i casi sempre esdevenia la pèrdua d'una sabata o de qualque botó del vestit, però tot es donava per ben emprat per tal de veure la processó al Pouàs, tan ample com ara i a on els dimonis anaven fora corda fent tot quan podien per parèixer dimonis de bon de veres.

L'itinerari de la processó era des de la Plaça cap a passar per davant "Can Salvador des Forn", voltava pel carrer Major i el carrer de "ca sa mestressa Agustina", enfilant es Pouàs i cap a l'església.

La processó, entre foc i fum, sonar de picarols i esque-

lles, repiqueig de campanes, música i la gent cantant "Sor Tomasseta", dins la fosca sota un cel clavetejat d'estels, componia un conjunt que superava tot el que es podia veure aquell temps a Mallorca.

Així acabava la processó de la Beata, davant el portal de l'església i allà els dimonis "feien es trò" trencant les gerres que no havien trencat durant la processó, deixant a la gent llépola de tornar a veure de bell nou la processó que cada any els semblava diferent i sempre nova.

I Premi Joan Mascaró i Fornés

La delegació de Santa Margalida de l'Obra Cultural Balear, des de l'estimació a la nostra identitat com a poble, per la preocupació que sentim per les coses pròpies de la Vila i per la cultura que ens és propera, vol premiar, una vegada a l'any, a les persones, entitats o grup de persones que, d'una manera o altra, s'hagin distingit per la protecció o potenciació dels fets característics de la personalitat margalidana,

ja sigui en els terrenys de la història, de la conservació de l'entorn, recuperació de costums, promoció de la llengua o la cultura nostrada, i qualsevol altra manifestació artística o cultural encaminades a aconseguir els objectius proposats.

A tal efecte es crea el "Premi Joan Mascaró i Fornés", en memòria de l'intel·lectual margalidà que, malgrat del seu allunyament físic, tant estimava i recordava les coses de Mallorca i de la Vila, estimació i recordança manifestada al llarg de la seva dilatada i profitosa vida.

Podran optar al premi les persones físiques o entitats que a judici del jurat, que es

nomenarà per a cada ocasió, compleixi amb el requisit expressat abans.

-El jurat estarà format pels membres de la junta directiva i per dos socis nomenats per sorteig.

-Qualsevol soci podrà proposar candidats per a la concessió del premi.

-El premi consistirà amb una placa o objecte similar i, en algunes ocasions, si el jurat ho estima oportú, podrà anar acompanyat d'una ajuda de tipus econòmic.

-El lliurament del premi tindrà lloc en el transcurs d'un sopar o una festa que serà anunciada oportunament, pels voltants de les festes de Nadal, i al

que hi podrà assistir qualsevol persona que ho desitgi.

-El premi podrà ésser declarat desert si a parer del jurat no hi hagués motiu suficient que justifiqui el lliurament.

-La junta directiva de la delegació de l'Obra Cultural Balear a Santa Margalida es reserva el dret de modificar les següents bases.

Santa Margalida,
agost de 1994

Ens ha arribat el correu

Als vells

Anava endarrerir d'escriure alguna cosa, com una atenció als vells de la Vila, tots ells, llevat més o manco d'una dotzena, més joves que el qui us dedica aquestes retxes. Però, francament, no m'atrevia a dir certes coses que poguessin esser mal enteses o mal interpretades.

Avui, el que jo pensava ja ho he vist escrit amb lletres de motllo per una altra persona també ja vella i amb molta més autoritat, de pensament i de ploma que no la meva; i és, ni més ni menys, un senyor qui té en les seves mans un premi "Nobel", que ja no hi ha res més enllà, i no en volgheu saber més.

Ara és cosa corrent i està molt de moda això de dir: "tercera edat" per anomenar els vells. No sé d'on ni de qui ha sortit aquest mot, aquesta desafortunada expressió o malnom, com diven els pagesos, però em sembla que el que la va inventar no va tenir molt bona punteria.

D'on ha sortit això de "tercera edat"? Qui ho ha inventat? Qui ho ha posat de moda? Qui ho ha fet rodolar? No en tenc la resposta. Tal vegada darrera això de "tercera edat" hi hagi amagats interessos més o manco inconfessables, que tot és possible; interessos polítics, econòmics, socials,

culturals, recreatius i encara més coses. Qui sap el que hi ha davall d'un terròs? Tal vegada aprofitant la novetat qualcú ha fet anar l'aigua de cap al seu molí o ha salpat alguna petita espipellada de la pensió.

Com a principal activitat de la "tercera edat" s'organitzen sovint excursions ben programades, interessants i atractives, no massa cares de preu i per això molts s'hi apunten en pla d'aparèixer "nuevos ricos" sense temer-se'n, particularment elles, que es posen a punt de fer es més tonto ridícul, endomassades amb vestits nous, collars, bolsos, polseres i altres herbes; disfrassades de joves, acabant per atipar-se d'arròs brut i ballar a rompre, com si tot això fos adient per a persones majors.

A la "tercera edat", que són tots els vells, jo que som tan vell com ells, els convidaria, sense que m'hagin demanat de parer, a conservar el bon seny que tingueren els avantpassats vileros, a ser allò que són: "persones majors", nom que suposa responsabilitats, que demanda senyoriu i exigeix respecte i honors. També els convidaria a fer alguna excursió ben programada i divertida però en pla de "persones majors", recordant els temps passats,

reflexionant sobre l'hora present, mirant d'endevinar el que ha de venir; sense deixar de banda el donar de la "paga dels vells" alguna espipellada als joves acompanyada de alguna bon consell, recollit de la seva pròpia i llarga experiència.

Una vida a l'aire, una vida basada en el no fer res acaba per no ser vida i ja fa olor de mort.

Si ens preguntassin: Tornar vells és una sort o és una desgràcia? Tornar vells és un bé o és un mal? difícilment trobaríem la resposta encertada; el que sí és cert és que ningú no es vol morir.

La vida i la mort és un més dels misteris, una més de les boires que ens enrevolten en el camí d'aquest món, dins la que, malgrat tot, s'hi destria un llumet, una espurna de la providència, bondat, poder i sabiduria de Déu qui per camins desconeguts ens dona la mà i ens porta des de les fatigues de la terra al descans i repòs del cel.

Un quinto del 26

Institut Balear de Serveis a la Joventut

Benvolguts estudiants:

Com tots els estudiants que viuen a la part forana de Mallorca, a Menorca i a Eivissa i Formentera, vos trobau amb el mateix problema cada any: com accedir a les escoles, centres de F. P. 2 i 3, estudis universitaris, tant diplomatures com llicenciatures o curs de postgrau, sense cap tipus d'obstacle?

S'uneixen al transport l'allotjament i com aprofitar el temps lliure... Perquè no obtar per una Residència?

El Govern balear a través de l'Institut Balear de Serveis a la Joventut ens presenta l'oferta de la Residència d'Estudiants Platja de Palma, amb un preu des de 36.000 pessetes mensuals i unes característiques incomparables.

Després de calcular el transport, el temps, etc... resulta molt més econòmic que altres solucions com a pisos etc..., i no tan sols pel que fa a la part econòmica sinó també en quant a l'ambient d'estudi, informacions a través dels ordinadors, la biblioteca, i la concentració la qual no trobam dins un altre lloc.

Si vols més informació et pots adreçar a l'Institut Balear de Serveis a la Joventut, carrer Jeroni Antich, 5 1er. pis de Palma

Mallorca
Telf. 72 02 01

Menorca
Telf. 36 45 34

Eivissa-Formentera
Telf 30 70 19.

Grup d'Agricultura Ecològica

El Grup d'Agricultura Ecològica a Mallorca, ens comunica la publicació d'un llibret sobre els arbres fruiters de castes mallorquines. És el recull del treball realitzat per tal que aquestes castes segueixin entre nosaltres com part d'una riquesa cultural pròpia. A aquest llibret hi trobareu, entre altres, una explicació sobre els motius de la tasca realitzada i la seva importància, una relació dels arbres recuperats i les seves característiques, un calendari de maduració, l'elecció dels porta-empelts i una fitxa pensada per poder fer el seguiment dels arbres (floració, maduració, plagues, enfermetats).

El seu preu és de 500 pessetes i el podeu demanar a l'adreça que segueix per escrit.

Grup d'Agricultura Ecològica

C/ Jaume I, 16 B
07320 Santa Maria del Camí
o al telèfon 72 71 83
(capvespres)

Escrit d'UM

En relació a un tema que ja ha esdevingut motiu de discussió en els plens municipals: els preus de les tombes de l'ampliació del cementeri; el grup municipal d'Unió Mallorquina ens envia una còpia de l'al·legació que presenta l'esmentat grup, amb el prec de que la publiquem, cosa que feim literalment:

"En Santa Margalida a cinco de Agosto de mil novecientos noventa i cuatro,

Jaime Ribot Pirelló y Joan Monjo Estelrich, Concejales de este Ayuntamiento por el Grupo Municipal de Unió Mallorquina.

EXPONEN

Que en sesión plenaria del 26 de mayo de 1994 se aprobó con la abstención de nuestro Grupo la Aprobación Provisional de la Modificación de los Precios Públicos para la Concesión de las Sepulturas del Cementerio.

Que estos precios se han calculado sobre el coste total de la ampliación que es de 158.060.000 pts. según el Concejal Rafael Roig (Sesión Plenaria 26-5-1994), incluyendo también el Coste de las sepulturas que se queda el mismo Ayuntamiento.

Que estos precios incrementan significativamente los aprobados en

fecha 26 de Marzo de 1982, también en Sesión Plenaria, y que fueron los que sirvieron para el establecimiento de los acuerdos entre el Ayuntamiento y vecinos del municipio interesados en adquirir los derechos de alguna de las sepulturas de la ampliación.

Que el criterio del equipo de Gobierno, presidido en aquellos momentos por Jaime Ribot, fue que el Ayuntamiento tenía que financiar una parte del coste total de la ampliación (Alumbrado público, canalización de aguas, sepulturas municipales, etc.).

Que por parte del Equipo de Gobierno actual se ha querido enmascarar esta subida de precios diciendo a los interesados en la compra de alguna sepultura que había existido un error en el proyecto y que en éste no se había incluido el alumbrado público y las canalizaciones del agua.

Que éste argumento, totalmente falso, atenta contra la competencia del Técnico Redactor del Proyecto y trata de explicar una subida de precios arbitraria, injusta e ilegal que en síntesis no sólo no subvenciona el coste de las sepulturas sino que lo grava al hacer repercutir en el mismo el coste de las sepulturas que se queda el Ayuntamiento.

Que aparte de no respetar los precios de los mencionados contratos verbales totalmente válidos y legítimos, tampoco se ha respetado, en algunos casos, la elección de la sepultura realizada.

Que no creemos lógico ni legal que los vecinos de Santa Margalida que en 1992 compraron una determinada sepultura a un determinado precio propuesto por el Ayuntamiento vean modificado este contrato por una voluntad del Ayuntamiento actual de pretender incluir unas partidas que en 1992 no se quisieron incluir precisamente para que el Ayuntamiento soportara una parte del coste.

SOLICITAN

Tenga por presentada esta alegación contra el acuerdo nº 9 "Examen y Aprobación, s'procede, de la Ordenanza de Precios Públicos para la concesión de las sepulturas del cementerio" de la Sesión Plenaria del pasado veintiseis de Mayo de 1994, proponiendo mantener el precio de las sepulturas elegidas a todas las personas que las adquirieron en 1992."

L'escrit està signat per Jaime Ribot i Joan Monjo.

Expenedoria de Tabac nº 1

Can Benet

Recordatoris de ceràmica i vidre.

per a Primeres Comunion, Noces, Batiments, Aniversaris...
(10% de descompte en comandes a partir de 50 unitats)

Estampació gratuïta de puros.

Per a obsequi en aconeximents.

Regals

**Bones Festes
de La Beata!**

Esperam la vostra visita a:

C/ Joan Monjo March, 21

Teléf. 52 30 82

Sta. Margalida

BAL.-082

**RESERVAS AUTOMATICAS
CONFIRMACION INMEDIATA**

Paseo Colón, 112 - B
Tels. 85 00 26 - 85 00 65 - Fax: 85 10 69
07458 - CA'N PICAFORT - (MALLORCA)

RESERVA DE:

BILLETES DE BARCO
PASAJES DE AVION
HOTELES
APARTAMENTOS
EXCURSIONES

VIAJES ORGANIZADOS
TARIFAS MINI
CRUCEROS
VUELOS CHARTER NACIONAL
CHARTER INTERNACIONAL

Descuentos a:
RESIDENTES
FAMILIA NUMEROSA
3ª EDAD
GRUPOS
MENORES

Agencia autorizada para la venta de billetes:

TRAVELPLAN

IBEROFJET

Condor

**CLUB
Vacaciones**

OOLTOUR

Lufthansa

TURAVIA

TRANSMEDITERRANEA

MUNDICOLOR

IBERIA

**SU
AGENCIA
DE
VIAJES**

**CON MOTIVO DE NUESTRO XII
ANIVERSARIO, SORTEAMOS ENTRE
NUESTROS CLIENTES**

**1 VIAJE A BRASIL
1 VIAJE A CANARIAS
1 VIAJE A BARCELONA**

**XII
ANIVERSARIO
ACROMAR**

*Esperamos seguir contando
con su confianza*

BAL.-082

Paseo Colón, 112 - B, 07458 - CA'N PICAFORT - (MALLORCA)
Tels. 85 00 26 - 85 00 65 - Fax: 85 10 69

Els somnis de l'Arxiduc ran de mar

Sa Altesa Imperial i Reial Lluís Salvador, Arxiduc d'Àustria, va néixer l'any 1847 al palau de Pitti (Florència) i foren els seus pares Leopold II de Toscana i Maria Antònia de Nàpols-Sicília. L'Arxiduc va morir al castell de Brandais (Bohèmia) l'any 1915.

Lluís Salvador, a més de noble pel seu neixement, fou un intel·lectual inquiet, científic, trespador inpenitent, mecenas generós, promotor d'estudis lul·lians i protector dels escriptors de la nostra Renaixença. D'ell escriu Josep Mª Llompart: "Príncep d'una cort romàntica, científic i enciclopèdic". L'Arxiduc era un observador atent del seu entorn i dominava 14 idiomes. El meu padrí que el va conèixer en persona a Son Marroig, em deia d'ell que "parlava ses set llengos" i que quan començava la seva conversa feia un enrenou estrany amb la boca que, segons el meu padrí, "era per canviar de llengua".

En un dels seus nombrosos viatges arreu del món arribà a la nostra Mallorca, d'incògnit, sota el nom de Ludvic, comte de Neudorf, allà pel 1867. A partir d'aquell primer viatge en vengueren d'altres i les seves estades a Mallorca sovintejaven i es feien llargues fins al punt que va comprar les possessions de Miramar, S'Estaca, Son Ferrandell, Son Gallard i Son Gual; del terme de Valldemossa, i Son Marroig i Sa Pedrissa al terme de Deià.

Si de cas l'Arxiduc va arrelar a qualche lloc no hi ha dubte que fou a Mallorca, va esser un coneixedor profund dels nostres pobles, del nostre paisatge i de la nostra gent. Ell ha esdevingut com un mallorquí més, tal era la seva integració en aquella Mallorca de finals del XIX i principi del XX, -fou nomenat Fill Adoptiu de Palma (1877) i Fill Il·lustre de Mallorca (1910)- i fruit d'aques-

ta coneixença i d'aquesta integració foren la quantitat de llibres sobre les Balears, els seus pobles i els seus costums. La seva comunió va esser tan profunda que fins i tot els tres darrers llibres que va escriure sobre Mallorca foren escrits en la nostra llengua: "Rondaies de Mallorca", "Lo que sé de Miramar" i "Somnis d'estiu ran de mar".

En quasi bé tots els llibres de Lluís Salvador s'hi reflexa l'intel·lectual, el científic, el viatger, per contra, en el darrer, "Somnis d'estiu ran de mar", ens topam amb l'artista, jo diria que amb el poeta, crec que puc dir, sense por d'equivocar-me, que és un llibre poètic i el mateix Arxiduc ho deixa entreveure en un comentari que en fa sobre les fulles manuscrites d'aquest llibre: "Molts les tiraran amb un somriure ironich, qualche ànima de sentit delicat per ventura se sentirà atreta per semblants somnis i llavors hauré complit es meu objecte". Tanmateix el món dels somnis a vegades no té res a veure amb la realitat, i sembla que la contemplació del paisatge transportava Lluís Salvador a una realitat si més no il·luminada pels colors de la fantasia i de la il·lusió. Josep Mª Llompart diu en el pròleg d'una de les edicions: "A l'hora de classificar aquest opuscle dins un gènere concret són lícites certes vacil·lacions: Poemari en prosa? Proses poètiques?

Dieteri íntim? Divulgació científica? Pot ser de tot en té un poc".

A "Somnis d'estiu ran de mar" Lluís Salvador, davant els paisatges encisadors de la costa de Miramar, davant aquella mar tan canviant, fa de la contemplació de la natura una mena d'oració, entremescla la visió amb els records, reflexiona sobre la influència de la naturalesa sobre l'home i pensa que aquella mateixa contemplació pot resultar més profitosa que qualsevol treball.

Davant la visió del fons de la mar li sembla veure's transportat a uns paradisos que el fan sentir-se alliberat de les "traves terrenals" i la felicitat que es despren de tal acte és comparable a la visió del Creador, la converteixen en un "vertader èxtasi", per emprar les seves pròpies paraules.

El fet de contemplar el mar des de la terra li sembla una ocupació suficient per omplir el pensament de tota una vida, es complau en el delit dels sentits, com en un embriagament que li produeix la sinfonia de colors, olors, visions i cànctics; i sent la petitesa de l'home en comparació a la grandiositat del paisatge.

Així mateix el científic no pot oblidar-se de la fauna i ens parla dels corps marins, les juies, els crancs, les falzies, les pegellides, els virots, les gavinies, els catxalots, els dofins, els grumers, les palomides, les llampugues, els peixos voladors, els erigons... i té un record romàntic pels vells marins que, fins feia pocs anys, habitaven aquelles riberes.

¿Podem idò pensar que hi bategava una ànima de poeta en el cos, un si és no és malgarbat i allunyat de tota afectació, de Lluís Salvador, Arxiduc d'Àustria i enamorat de Mallorca?

Rafel Bordoy i Pomar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Rafel Payeras i Santandreu

Les festes de la Beata i el fet de complir el nº 25 la nostra revista, sembla una bona ocasió per entrevista el batle de Santa Margalida. Rafel Payeras -batle pel Partit Popular- ocupa el lloc del primer dels margalidans, encara que no hagi nascut a la Vila, va néixer a Maria de la Salut, poble que ens és ben proper i que antigament formava part de Santa Margalida. En una data rellevant l'opinió del batle no hi podia mancar.

-Ens trobam a les portes de les festes de la Beata, com seran aquestes festes des del punt de vista municipal?

-Intentarem que les festes de la Beata tinguin la solemnitat que es mereixen, respectant les tradicions i el prestigi que han guanyat, any rera any, amb el bon fer margalidà.

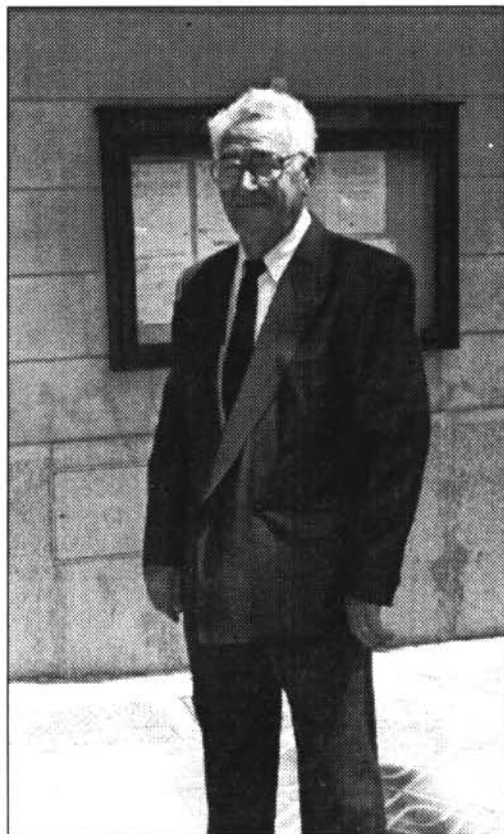
-Quin pressupost hi ha per a les festes d'enguany i quina és la relació amb els anys anteriors?

-Amb la situació econòmica actual s'ho paga mirar en que gastam els doblers públics. Intentarem fer unes festes de la Beata amb un pressupost assequible a les arques municipals, cosa que l'any passat ja aconseguírem.

-Si l'ajuntament disposàs de molts de doblers, serieu partidari de fer unes festes de molt de nom en que resultassin cares?

-Si tenguéssim molts de doblers seria partidari de fer unes festes en consonància amb el renom de Santa Margalida, però no absurdes.

-Si per actuar a

les festes haguessiu de triar entre na Maria del Mar Bonet i n'Isabel Pantoja, qui triariieu?

-El que és nostre a mi m'agrada, però pens que unes festes agermanen a la gent i es pot disfrutar d'una convivència plural.

Què demanariieu als vileros per les festes?

Que acullin en germanor els visitants, i que sàpiguen disfrutar de l'essència de les festes de la Beata. Un poble que no reparteix la seva alegria és un poble sense il·lusió.

-Passem a un altre tema, la nostra revista compleix ara el

seu número 25, la de Can Picafprt va pel 140, quasi bé tots els pobles tenen la seva revista, que n'opinau de la premsa forana?

-Opin que la premsa forana és necessària i que s'ha de pronunciar amb tota cla-

"Intentarem que les festes de la Beata tinguin la solemnitat que es mereixen"

retat, per corregir el que hi pugui haver de dolent i fomentar allò que és bo. Tot això sense partidismes, perquè és una arma de doble tall.

-Ens interessa que, com a batle de la

Vila, ens doneu la vostra opinió sobre la nostra revista.

-Crec anau per una línia encertada, aprofitant per donar al poble informació puntual, però sense confundir-lo.

-Donariieu suport a una revista que fos fortament crítica amb la vostra gestió?

-Hi ha moltes maneres de criticar, en el meu cas les decisions sempre s'han preses desitjant el que sigui millor pel meu poble, sempre he pecat de prudent, en aquest sentit em podeu criticar, si no he fet més és perquè no he pogut.

-Què opinau del fet que la revista "Santa Margalida" es faci tota en català, com bona part de la premsa forana de Mallorca?

-El fet de que es faci en català és defensar la nostra llengua i la nostra cultura, i això ho hem de defensar.

-No podem tanca aquesta entrevista sense donar un repàs a la política, que ens podeu dir de la situació del nostre Ajuntament, després d'un any de comandar en minoria?

-La situació política, després d'aquest any de comandament, està tal com es veu, l'equip de govern ha ofert a tots els partits un càrrec, però s'han sentit més còmodes a l'oposició. En benefici del poble el polític ha d'enfrontar tots els entrebancs.

-I la situació econòmica, ha millorat, ha empitjorat?

-La situació econòmica estic segur que es va recuperant, encara

que lentament, aquesta situació de recuperació no es pot contemplar a curt termini. Crec que pos de la meua part molta voluntat i sacrifici per portar-la a terme.

-Quines perspectives ens podeu descobrir de cara als propers mesos de legislatura?

-Les perspectives pels mesos que resten a passar són moltes i estan en marxa: hem de començar a curt termini

Serra de Marina que a l'octubre quasi segur serà una realitat, a més del projecte de sanejament també de Son Serra...

-Actuarieu de la mateixa manera que heu actuat si enfrontassiu ara la passada legislatura amb l'experiència d'aquests tres anys passats?

-Durant el primer i el segon any no vaig poder actuar plenament amb

la meua voluntat, a pesar de continuats avisos. L'any en que he estat al front d'aquesta batalla m'ha tocat estar

succeït a la manca de recursos. Per a l'any que ve esper que l'oposició sigui més comprensiva i que actuem tots en la mateixa direcció pel bé

del municipi.

-Sereu el cap de llista del vostre partit, el PP, a les properes eleccions?

-Aquesta pregunta no em correspon contestar-la, aquesta decisió l'ha de prendre el comitè del meu partit.

-Com esperau que quedi el panorama polític municipal després de les eleccions que vénen?

-Demanaria que quedàs un equip de govern suficient fort perquè pogués resoldre els problemes del poble i crec que el meu partit pot aconseguir servir Santa Margalida tal com es mereix.

-Pensau que, des del punt de vista del ciutadà de la Vila, es pot contemplar el futur de Santa Margalida d'una manera optimista?

-Pel que a mi correspon faig el que està en les meves mans per defensar els interes-

sos margalidans, pens que tenir una persona que realment sàpiga defensar les nostres coses pot donar una esperança de futur i d'optimisme.

-Voleu enviar des d'aquestes pàgines un missatge al poble margalidà?

-Després del que he dit sols em resta dir que durant aquests dies, tocant a festa, disfrutem amb alegria sana tot el programa que s'ha preparat, que participem en els actes amb totes les possibilitats i que tinguem un gran respecte i un bon comportament amb la processó, i que obriguem les portes i els cors als amics i visitants, desitjant a tots unes felices festes de la Beata.

Molts d'Anys i Bones Festes.

“La situació econòmica estic segur que va millorant, encara que lentament”...

l'Institut tan desitjat, la 1ª i 2ª fase d'ampliació del cementiri, el Centre de Salut de Can Picafort que és de primera necessitat, el telèfon de Son

succeït a la manca de recursos. Per a l'any que ve esper que l'oposició sigui més comprensiva i que actuem tots en la mateixa direcció pel bé

FABRICACIÓ REFRESCANTS

A més distribuïm una serie de productes com:

KAS - PEPSI - 7UP

CERVESSA TUCHER (ALEMENYA)

VI RIOJA ANTAÑO - BOTELLA 3/4 LAGOMAR - BOTELLA 1 L. CHIQUITO

AIGUA MANANTIAL FONT DE'S TEIX

Ctra. de Muro, s/n. - SA POBLA (MALLORCA) - Tels. (971) 54 03 44 / 54 23 85 - Fax. 54 20 16

Opinió

El nostre redactor, Antoni Mas, sovint s'ha vist involucrat en polèmiques, reflexades en diaris i revistes, amb persones com Antonio Alemany, Luís Cerdó i altres que quasi tothom coneix per la seva manifesta oposició a la llengua catalana, sortint en Toni en defensa de la que sens cap dubte és la nostra llengua.

Darrerament contesta a una carta de Luís Cerdó sobre el tema de les Rondalles fetes en còmic i per considerar-lo d'interès reproduïm la dita carta:

Rondalles

Catalanitzades?

Segons el senyor Lluís Cerdó (Boicot a estas "Rondalles", El Día del Mundo, 1-7-1994) l'edició en còmic de les Rondalles "es una versión catalanizada de los textos mallorquines de mossèn Alcover, una auténtica estafa lingüística cometida sin el menor reparo, y, además, mintiendo".

Una afirmació realment contundent, la del senyor Cerdó. Sobretot quan es tracta d'una altra cosa i ben diferent que es tracti de rondalles "catalanizadas". Senzillament, a l'edició en còmic de les Rondalles s'hi ha fet servir el registre formal. I punt,

Que el senyor Cerdó no està d'acord amb la re-fixació d'aqueix registre és evident; els seus escrits a aqueix mateix diari en són una mostra ben clara, tot i que les seves intencions vagin per un altre camí. Jo, i això ja són apreciacions personals, no li discutiré la conveniència d'una edició en el registre col·loquial -quin, però, l'actual o l'original que té cent anys?- ni tampoc que s'hagi de corregir la barcelonització, espanyolització al capdavant, del registre formal.

Però, el que no pot ser de cap de les maneres, és que el senyor Cerdó argüesqui, explícitament o no, que l'ús del registre formal, i, més concretament de l'article literari i dels pronoms "ens" i "us" sia una mostra de catalanització, per molt que es facin servir a una edició en còmic de les Rondalles.

De l'època medieval ençà -i que em perdonin els filòlegs aquests manlleus malgarbats- el registre formal del català de Mallorca es caracteritzava, a banda de fer servir un vocabulari especialitzat, per emprar certes formes avui refusades per certs "mallorquinistas", els quals les consideren "catalanas" (els exemples més típics serien l'ús gairebé exclusiu de l'article literari i els pronoms "nosaltres" i "vosaltres"). Aquest registre formal, pràcticament idèntic al de les altres contrades de parla catalana, fou emprat a les institucions mallorquines fins a darreries del segle XVIII, en que va ésser substituït pel castellà. Això arran de tot el conjunt de normes i disposicions que seguien el Decret de Nova Planta.

L'ús d'aquest registre, escrit i parlat, encara es conserva cent anys més tard, tot i la reducció dels seus àmbits d'ús: a 1850, l'advocat artanec Jaume Pujol va escriure que "antiguamente, como lo acreditan los antiguos manuscritos, se empleaban los (artículos) equivalentes, el, la (a es i sa) que se van anticuando enteramente en el día, si bien "algunos los conservan, y aún prefieren a los sustitutos (es, sa) creyendo hablar culto, y así es que en el púlpito es casi general el uso de los artículos el, la", pareciendo que son toscos y groseros los modernos es, sa. También ocurre lo mismo en lenguaje epistolar de muchos, por la razón idéntica. (...) Antiguamente se decía en mallorquín filla por fiya, como se dice en el día. " En la escritura y sobre todo en el púlpito, se usa todavía la misma voz por muchos". pareciéndoles que la nueva palabra que significa la misma idea adolece de barbarismo". (els entrecomillats interiors són meus).

Molts d'eclesiàstics mallorquins han seguit la tradició i, ben sovint, en oficiar les celebracions religioses, han continuat emprant el registre formal i, per tant, les formes que el senyor Cerdó en diria "catalanes" (les ja citades de l'article literari, els pronoms nosaltres i vosaltres...). Ningú se n'indignava ni se n'indigna: tot hom sap que això no és altra cosa que seguir la tradició. En una paraula, tot just

qüestió de registres.

De la mateixa manera emprar el pronoms "ens" i "us" no és precisament cap mostra de "catalanització": aquests pronoms són presents a la documentació mallorquina des del segle XIV. Un exemple? I doncs aquests fragments d'una carta de Sor Caterina Thomàs, la Beata: "Nosaltres moltes vegades o demanam y no'ns (no ens) cansam" (...) "ja us podeu divertir al hort" (...) "y no us cureu en res del que no us toca a vós".

L'ús d'aquests pronoms no només era propi del registre formal, sinó també del registre col·loquial, on varen mantenir la seva vigència fins ben entrat el nostre segle. A hores d'ara ja només són emprats per pàgines vells o en expressions fetes ("Que Déu us guard", "si us lleu", "que ens ho direu?"). Això darrer no és cap invenció meua: aquests pronoms són presents a la famosa "Gramática de la lengua mallorquina" de J.J. Amengual (Palma 1835), a la qual hi apareixen grafats com "emz" (ens) i "eus" (us); al Diccionari mallorquí-castellà d'Antoni Figuera (Palma 1840) -em sembla que no més hi apareix ens-, i a la "Gramática de la lengua catalana" de T. Forteza (Palma, 1881, publicada el 1915). T. Forteza comenta que "el Mallorquín casi ha excluido del lenguaje vulgar 'ns (ens) i el palmesano 'ns (ens) y 'us (us). En la parte forana es frecuente: no'us ho púch dí, no'us ho diré que no, etc. No obstante en el lenguaje literario estas formas se han usado en todos los tiempos (...) hoy día en los glosadores abunda el us: O mare del Salvador/ vos venim a demaná/ si us voleu interesá (...)"

També apareixen -visquem i coses veurem- a les mateixes Rondalles: "si ens", "no us", "la us comprem", "si us", "ara us", "jo us", "ací us", "perquè us". Me n'estalviaré de justificar les citacions: el senyor Cerdó -un bon coneixedor de les Rondalles, pel que sembla- ja les devia conèixer.

Com també ja devia saber que no són tan sols els pronoms "ens" i "us" els que apareixen a les Rondalles, sinó també un bon esplet de mots que els suposats "mallorquinistas" consideren "catalanades": els verbs "caldre" -emprat encara per qualque pàgès

de Manacor- ("No ho cal pensar", "no us caleu molestar"), "assolir" ("assolir-me"), "eixir" ("set n'han d'eixir", "defugir" ("no pogueren defugir de confessar"), "lliurar" ("li foren lliurades les dues finques"), "gaudir" ("visqueren i gaudiren amb molta pau"), "escaure" ("ja hi faré sa sentència que hi escaurà", "i que hi escauria aqueixa flor dins aquest jardí"), "esvair" ("el Rei en Jaume (...) los va haver esvaïts a tots") o també paraules com "got", "gaubança", "muller", "cambra", a més de moltes d'altres.

De la meua banda n'afegiré algunes, vives -per quant de temps?- a la parla de més d'un poble mallorquí: "positura" -una paraula que n'hi ha que la consideren "una cursilada de curs de normalització lingüística", o que com semblant- ("Com no vols tenir mal d'esquena amb aquestes positures"); "suportar" o "donar suport" ("a aquell homo si no li donen una mica de suport (o si no el suporten) no se'n sortirà"); "tret" ("acabaren a trets de pedra"); o, per no allargar-me més, l'ús habitual de les formes reforçades "em" i "et" ("què vols

que et diga?", "què em diràs qualque cosa?") podria seguir la llista, però ja hi seria de més.

Com s'explica el mutisme del senyor Cerdó en aquestes qüestions? Com és que mai, tant ell com molts d'altres, no hi fan referència? On són els seus articles al respecte -ací no valen referències aïllades-? Tanmateix no importa cercar set peus al gat, no els hi trobarem: la voluntat no hi és. Les rondalles, la parla viva, la tradició, només interessin quan serveixen per ressaltar les diferències, reals o fictícies, entre el català de Mallorca i el de Barcelona. Aquest és el joc i aquesta és la seva fita: el mutisme, gairebé absolut, davant la castellanització creixent del mallorquí i la seva pèrdua continuada de parlants.

En aquest sentit crec encertada la suggerència del senyor Cerdó: seria convenient que els al.lots mallorquins llegissin les Rondalles autèntiques. Sí, perquè se'n sorprendien de com s'ha empobrit el seu idioma, de la gran quantitat de paraules, expressions i construccions gramaticals que ja han desaparegut o que ja només

les diuen els padrins o qualque pagés, també d'edat, que és el que pertoca. Segurament molts d'aquests al.lots -i també els seus pares, no ens enganem- tendrien vertaderes dificultats per entendre les Rondalles. I tant el senyor Cerdó com jo sabem perquè: perquè aquelles construccions, aquelles paraules o expressions que desconeixen han estat substituïdes, en la seva gran majoria, per frases, paraules i construccions castellanes. Els nins no diuen "haig de fer", "ens anem", o "cal fer feina"; tots sabem que diuen "tenc que fer", "nos anam", o "hi ha que fer feina". Això si no parlen en castellà.

Però, mentrestant, segons el senyor Cerdó, "se trata de poner al niño en guardia ante el catalanismo". Resumint: la mateixa mangarrufa de sempre. Enfortir el barceloní amb el mallorquí i deixar que l'espanyol faci la seva via -via lliure, és clar.

Antoni Mas i Forners

Bones Festes de la Beata!!

PEUGEOT

JOSE PERELLO GAYA

MIQUEL ORDINAS, S/N. - TEL. 52 31 60 - FAX 52 37 14 - 07450 SANTA MARGALIDA

Opinió

Reflexions sobre l'emigració

Sovint podem llegir a la premsa, amb el suport de diverses associacions, la següent afirmació: "La emigración es un derecho de la humanidad". A la vista de tal sentència em passen pel cap unes reflexions.

A nivell personal, qualsevol tria la seva residència per viure, i això és un dret que tots, d'una manera o d'altra, hem exercit. Quan aquesta elecció comporta un canvi d'entorn, nacional o estranger, aquí podem entrar a formar part d'un grup d'emigració. Tots sabem que qualsevol canvi és dolorós per moltes causes: personals, socials, culturals i econòmiques. Essent necessari un tracte humà envers totes les persones, fins aquí es reflexaria una situació individualitzada de l'emigració però, si aquest moviment adquireix nivells que sobrepassen la capacitat d'assimilació

dels receptors, possiblement ens trobem amb un cas a la inversa. Tot i així el que demanarà auxili no serà l'emigrant sinó la terra receptora; i això pens que ja està succeint a la nostra Mallorca.

L'emigració massificada tal com la contemplam en aquestes retxes té un preu: la pèrdua d'identitat pròpia i de les nostres arrels.

A.S.

Què deixa el turisme avui?

A mitjan estiu, després de les guerres de xifres de la primavera entre Govern Balear i Associacions d'Hotelers, després de les usuals vagues dels controladors francesos, de la coneguda manca d'aigua, i amb els ulls mirant cap al final de l'estiu, se m'ocorre pensar en el que ha pogut deixar-nos enguany aquest turisme massiu que hem rebut.

En el capítol de les despeses turístiques

cal tenir en compte els pagaments obligats a l'agent de viatges del seu país d'origen; no hem d'oblidar que la major part dels estrangers arriben amb l'estància pagada, amb un règim o altre de manutenció a l'hotel o residència. Aquest ingressos serveixen per pagar el manteniment i el personal de l'hotel, així com les factures de les charters, estrangeres, i, obviament, els beneficis de l'agent de viatges estranger.

Un altre capítol, per a mi molt important, són les despeses lliures que els nostres visitants són capaços de fer pel seu compte. Aquí, si un es molesta en parlar amb els negociants o comerciants de vorera de mar, tots es queixen de la minvada bossa que porten aquests turistes; i si a la vegada miram el que fan i el que compren ens podriem donar compte que les afirmacions anteriors són reals.

No hem de deixar de banda la gran quantitat de comerços i petites empreses que es viuen de les despeses lliures dels turistes i que són les que deixen

l'autèntic benefici a la comunitat.

El turisme ha aribat massiu, any rera any, sense tenir en compte la manca d'aigua a Mallorca. Quí no ha vist deixar les dutxes obertes, a les platges sense la més mínima consciència? i em deman, si això ho fan en públic que no faran a les cambres dels hotels.

Quí retirarà tota la brutícia de pots, llau-nes, vidres, etc., que llancen per les platges, voreres de les carreteres, ciutats... sense cap casta de mirament?

Quin contacte hauran tengut amb la nostra cultura, amb la nostra societat?

De veritat que rendeix tant el turisme? Sí és així, perquè les comunitats turístiques tenen tants problemes econòmics?

Això resulta molt confús!

Àngel Serrano i Sabater

SECTOR INCA
ATENCION AVERIAS

 88 00 77

TELEFONO EXCLUSIVO Y PERMANENTE PARA AVISO DE AVERIAS

Frases i Pensaments

• Beneit és el que mira cap enderrera... mentre que hi ha camí cap endavant, el cas és caminar i caminar.

Antonio Machado

• Tots els homes som una mateixa substància, sí, però cadescun té "la seva angoixa", diferent de l'angoixa dels demés. El dolor és el que ens personalitza.

Amado Nervo

• No existeix en veritat el fracàs si no fracassa l'ànim; a no ser que hagi estat derrotats en aquest terreny, la vostra victòria és certa.

Henry Austin

• Les persones que fan poc renou, són perilloses.

La Fontaine

• El que s'arrepenteix d'haver pecat és quasi innocent.

Séneca

• El nombre d'amics està en raó inversa al seu valor.

Fiessinger

• Bona cosa és tenir amics, però dolenta haver-los de mester.

Anònim

• No sé qui ha dit que el gran talent no consisteix precisament en saber el que s'ha de dir, sinó en saber el que s'ha de callar.

Larra

• En la vida ningú no s'atura, i no hi ha més que dos camins: un cap al bé i l'altre que condueix cap al mal, i és fa precis caminar per un dels dos.

Concepció Arenal

• Ningú no sap del que és capaç fins que no ho intenta

Publio Siro

• L'amor és cec, i els enamorats no poden veure les encantadores beneitures que cometen.

Shakespeare

• L'enveja és la cosa que més es sembla a l'amor: ser envejat és quasi ser estimat.

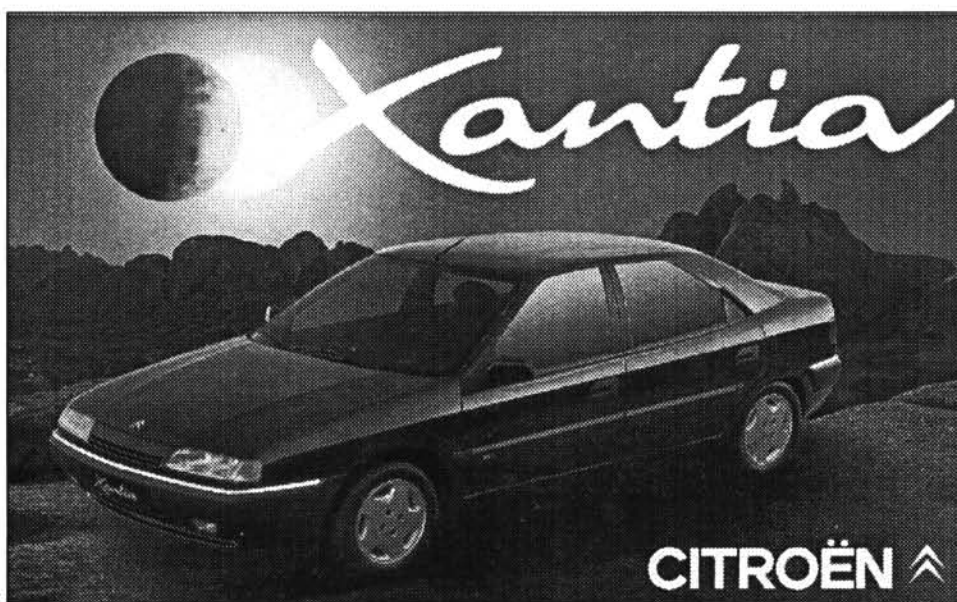
D'Houedot

• Entre cavallers les promeses són deutes, entre els polítics són esques.

Tournier

• No es troben mai sols els que estan acompanyats de nobles pensaments.

Sidney

AUTOS RIERA -QUETGLAS, C.B.
Su concesionario CITROËN y SUZUKI

Santa Margalida
Tel. 52 38 01

Ca'n Picafort
Tel. 85 01 80

Ricardo Pochtar, margalidà d'adopció i traductor d'ofici.

Entre la gent que viu a la nostra vila s'hi troben també els que podríem anomenar "els altres margalidans" -sense que aquesta frase tenguí cap sentit discriminatori, ans al contrari- persones que han triat el nostre poble per viure-hi, i en el qual es senten a plaer i amb ganes d'integrar-se dins la comunitat vilera. Aquest és el cas de Ricardo i Joana, que tenen la seva casa devers So'n'Alergre, entre garrofers, ametllers i figueres i que han fet d'aquells indrets un lloc per viure-hi.

Amb Ricardo encetam la nostra conversa en presència de Joana i de Miquel Garau (Llasset), un capvespre d'estiu.

-Quina és la seva nacionalitat?

-Vaig néixer a l'Argentina, però per la meua residència a Mallorca vaig acollir-me a la doble nacionalitat, per tant som argentí-espanyol.

-Quin temps fa que viu a Espanya?

-Des de l'any 1976, primer vaig viure a Barcelona, després a Eivissa, vuit anys a Formentera i sis a Mallorca, primer a Algaida, després a Lloret de Vistalegre i fa tres anys a Santa Margalida.

-Quin és la seva professió?

-Som traductor. Vaig estudiar Filosofia a la Universitat, a Argentina, després vaig fer estudis de post-grau a França i paral·lelament em dedicava a la traducció, i aquesta va ésser la meua feina a partir de llavors. Primerament traduia llibres d'assaig i llibres de tema humanístic, i així ho feia també a Barcelona. Devers l'any 81 vaig donar la passa que no gosava donar, perquè em semblava un altre món, i vaig començar a traduir literatura, per una coincidència. Després vaig entrar a

treballar per a les Nacions Unides i altres organismes dependents, com a traductor "free lance" i aquesta és en la actualitat la meua feina.

-De quins idiomes tradueix?

-Principalment del francès, de l'anglès i de l'italià, però amb això de la traducció a la llarga no et queda altre remei que especialitzar-te i a mi el que més m'interessa és l'italià, sense descartar els altres.

-Com va ésser el venir a viure a Espanya?

-En realitat quan tenia 26 anys i vaig acabar els estudis, vaig fer la tesi i treballava a la Universitat, després em concediren una beca per estudiar a

Formentera, però éssent l'illa tan petita amb l'arribada del turisme que la va envair allò va canviar per complet i aleshores, cercant més tranquil·litat, pensàrem que a Mallorca, on el turisme es troba més localitzat, trobaríem el que cercàvem i així va ésser. A mí em pareix bé que la gent visqui del turisme, però si pot ser jo vull viure un poc al marge d'aquest fenomen.

-Compleix doncs Santa Margalida les seves expectatives de tranquil·litat?

-Les compleix en escriure, quan arribarem visquem a Algaida que s'adaptava a allò que volíem, però quasi per casualitat arribarem a Santa Margalida i un fet anecdòtic pot ser resultà una mica decisiu:

entràrem a comprar uns perns que ens feien falta per arreglar la nostra "Mobylette" i en Joan Llasset no els va voler cobrar i pensàrem que en aquest poble hi havia bona gent, després entràrem a comprar a una tenda i la madona ens va dir que si volíem viure a Santa Margalida que cercàssim alguna cosa que la trobaríem, així va ésser i aquí ens trobam encantats.

-Quina impressió té del nostre poble?

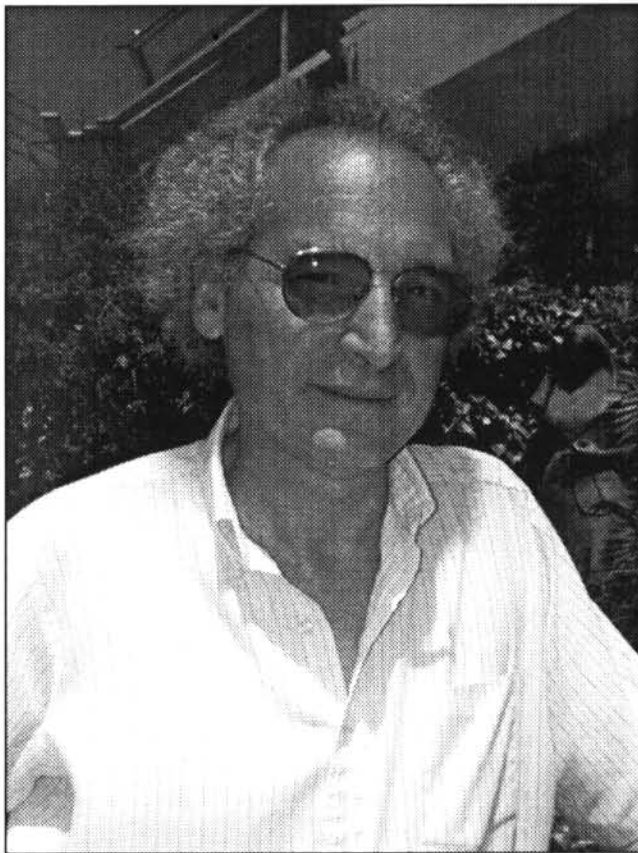
-Per a mí el que és més important és la gent, alguns amics poden pensar, en veure aquest lloc, que és bo per passar-hi

unes vacances més o manco llargues, però la veritat és que el tracte de la gent és cordial i amable, i el que és més important és que la seva amabilitat i cordialitat són espontànies.

-Viatja molt sovint?

-Sí, per raons de treball em veig obligat a viatjar sobretot a Ginebra, però també a altres llocs d'Europa i Àfrica, a Itàlia, Egipte, França, etc.

-Podem pensar idò que la seva intenció és la de quedar-se a

França, era l'any 74, i això suposava una evolució, després no em va fer gana tornar al meu país que es trobava ocupat per les pròpies forces armades. Quan va acabar aquella ocupació interna, la meua vida havia donat un tomb i havia posat arrels a altres llocs. Ara ens sentim bé aquí i no ens fa ganes de tornar allà.

-I la venguda a Mallorca, concretament a Santa Margalida com va ésser?

-Bé, nosaltres vivíem a

viure a Santa Margalida?

-Sí, efectivament, quan un arriba a una certa edat ja té el seu panorama traçat i no està per córrer aventures, nosaltres ens trobam bé en aquest poble i aquí volem viure i volem integrar-nos.

-Per la seva feina i degut als viatges segurament haurà viscut d'aprop esdeveniments importants de la història del nostre temps?

-No massa, la veritat és que la feina d'un traductor consisteix en tancar-se amb un text i no la d'estar en contacte directe amb certs esdeveniments que en podríem dir hitòrics.

Ricardo ens parla, això sí, dels seus contactes amb alguns escriptors, per raó de les traduccions literàries, contactes per altra banda no massa intensos, però recorda a Pere Gimferrer i alguns altres. Ens parla també de les diferents maneres i els caires que pot tenir la seva feina i d'una sèrie de temes interessants difícils de reflexar en una entrevista.

-Donat que la seva eina de treball és l'idioma, ha après el català?

-Bé, jo vaig arribar a

Barcelona l'any 76, una època d'efervescència en quant a l'idioma català, era el temps de les cançons de Raimon, Joan Manel Serrat... i em vaig interessar per l'idioma, però no sols des del punt de vista lingüístic, però el fet és que la gent quan em sentien parlar ja em contestaven en castellà i això va frenar el meu aprenentatge; després a Formentera ens passava la mateixa cosa: Pot ser si haguéssim viscut des d'un principi a Santa Margalida, essent més joves, i on la relació és més cordial i més oberta, segurament ara el parlariem amb una certa correcció.

-Si coneix el problema lingüístic del català que n'opina d'ell?

-Sí el conec i conec la mania intervencionista i represiva que han tingut els moviments feixistes i les dictadures respecte de les llengües minoritàries. A Itàlia, Alemanya i aquí a Espanya, durant els règims feixistes no deixaren progressar aquests idiomes, la qual cosa em sembla una estúpida pròpia de la paranoia dels dictadors. Crec que l'idioma propi és molt important des del punt de

vista afectiu, no hem d'oblidar que sol ésser el que ens serveix per expressar-nos quan començam a parlar.

-Ara a Santa Margalida s'acosten les festes de La Beata, coneix aquestes festes?

-Encara no he tingut ocasió de conèixer-les, per raons de la meua feina, sí que n'he sentit parlar i esper poder-les viure i conèixer d'aprop, però me tem que encara no serà aquest any.

Com a conclusió tant Ricardo com Joana ens expressaren, una vegada més, que es troben bé a Santa Margalida, inclús Joana ens va dir que havia fet una visita al cementiri de la vila, a on, segons les seves paraules, segurament hi serà enterrada, però com que no era hora de parlar de coses tristes, deixàrem aquí aquesta interessant conversa amb unes persones que, arribades d'altres indrets, aprenen d'estimar, de mica en mica el nostre poble.

R. Bordoy

MESON - RESTAURANTE

S'ALQUERIA ofrece sus servicios de cocina mallorquina y nacional -MENU, y a la carta-

TODOS LOS DIAS

excepto lunes por descanso del personal.

**LOS SABADOS POR LA NOCHE:
CENA Y BAILE DE SALON
CON ORQUESTA**

LOCAL CLIMATIZADO

Informes y reservas: Tel. 52 37 11

Ctra. Sta Margalida - Ca'n Picafort, Km. 2,5

Tel. 52 37 11 - STA. MARGALIDA - (Parking Propio)

BODAS - BANQUETES - COMUNIONES - CONVENCIONES

**LIMPIEZAS URBANAS
DE MALLORCA, S.A.**

C/. Juan Monjo March, 42
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

PASTOR
CONSTRUCCIONES
Y PREFABRICADOS
MARMOLES Y GRANITOS

C/. Es Clavet, 10
07450 Sta. Margarita. Mallorca.
Tels. 52 31 31 - 52 38 38
Fax. 52 37 95

FRANCISCA GAYA RIBAS

GA GESTORIA
ADMINISTRATIVA
Vía Francia, 6 - Tels. 85 04 31 - 85 13 47
Fax 85 03 44 - 07458 CA'N PICAFORT

Gabinete GAYA
ASESORIA FISCAL, LABORAL
Y CONTABLE

Telf. 52 34 08 - fax 52 38 04
Plaça de la Vila, 36-E - Santa Margalida

"Les Balears es presenten"

La nit de Palma es va enllumenar amb el resplandor dels focus que tenyeixen la Seu d'una llum lleficoca i encenen de blancor les cúpules gòtiques, amb la lluna plena del mes de juliol i amb la claror de la nostra música, argentada com un raig de sol sobre la mar.

L'Orquestra "Ciutat de Palma", La Coral Universitària de les Illes Balears, Maria del Mar Bonet, el menorquí Joan Pons, l'artista català Toti Soler i el grup eivissenc "UC", salparem com vaixells emblemàtics, carregats de cançons, i posaren rumb a tots els indrets cap a on els podia portar la força de la televisió, la nit del 22 de juliol, des de les aigües brunes del

Moll Vell de Palma.

El Gran Concert, "Les Balears es presenten", que ja havia empeltat entusiasmes a Barcelona i a València, donava el seu testimoni a la nostra Ciutat i d'aquí, pel miracle de la televisió, a tot Espanya i arreu d'Europa i Amèrica. I Palma va vibrar multitudinàriament -més de set mil persones presenciaren el

concert- amb la música més nostra, amb les paraules més nostres i amb les veus més nostres que ens poden representar en l'actualitat.

Maria del Mar Bonet va posar l'emoció

en els cors -abans ja ho havien fet l'Orquestra Ciutat de Palma i la Coral Universitària- tant amb les enlairades estrofes de Costa i Llobera en "El Pi de Formentor" com amb les paraules més planeres i populars del romanç "La mort de na Margalida". I les cançons de batre i de segar deixaren a l'aire de la nit calma, regust de terra seca i sentor de

palla recent batuda. La categoria artística de Joan Pons donava patent l'irica a "La nuvia d'Aljan-dar" o "El roseret".

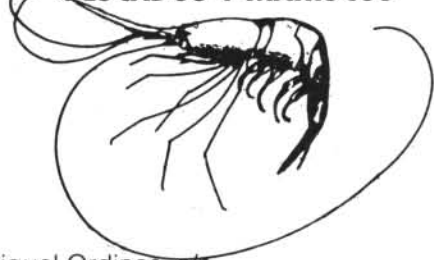
Quan al cau de la mitja nit, s'havia de posar punt al magnífic concert, quan la lluna s'havia enfilat més amunt per tal de contemplar millor l'espectacle, quan les aigües de la Badia de Palma s'havien encalmat fins als límits més llunyans del silenci; llavors

s'alçaren totes les veus, i les notes de "La Balanguera" travessaren la nit de part a part, i els versos de Joan Alcover vessaren essències de Pàtria, d'aquesta pàtria petita que es fa immensa en el cor dels que la sentim ànima endins, i ens deixaren l'empremta de la nostra identitat encara una mica més fonda.

Rafel Bordoy

Nota: Aquest concert havia estat organitzat per IBATUR, de la Conselleria de Turisme del Govern Balear i l'Obra Cultural Balear, amb la col·laboració de la Conselleria de Cultura Educació i Esports, Consell Insular de Mallorca, Ajuntament de Palma. "Ports de Balears", GESA, TVE, Transmediterrànea, Grup Iberia, Grup Sol, i "Fundació Pública de les Illes Balears per a la Música".

CONGELADOS RAMIS PESCADOS Y MARISCOS

C/. Miguel Ordinas, s/n.

Tel. 52 38 32

07450, Sta. Margalida

Central Hispano

EL BANCO DE CADA UNO

ES POUÀS, 5 - TELS. 52 30 23/24
SANTA MARGALIDA

HESCA mobles i fusteria

*Puertas, persianas, vidrieras y falsos techos en madera y PVC

*Pasamanos, muebles a medida y carpintería en general.

*Muebles de cocina, baño, hogar y complementos decoración.

*Proyectos interiorismo

Carpintería Mecánica
C/. Miguel Ordinas, 25
Exposición y venta Muebles
Miquel Ordinas, 31 - 33
Tel./fax 52 31 45
07450 SANTA MARGALIDA

BAR CA'S SIGALÓ

Guillermo Femenías

C. M. Ordinas, 4 - Tel. 52 34 33 - Sta. Margalida

Temps d'església

No vos deixeu enlluernar...

Fa uns anys, l'actual Rector de Valldemossa, convidava animosament a tots els illencs a participar de la festa més entranyable que cada any celebra Mallorca en honor de la "santa mallorquina i la mallorquina més santa" amb aquestes consignes, entre d'altres:

"Si veniu a Valldemossa veureu un poble que vibra d'entusiasme... nins i nines vestits a l'ample... un carro trionfal, llums, moltes flors...

No vos deixeu enlluernar per aquestes manifestacions folklòriques.

El que és més valuós resta amagat dins la intimitat de cada persona.

Una fe que vol ésser fidelitat i resposta, uns desitjos grans de millorar, malgrat les debilitats...

Aquestes són les arrels que vénen de molt lluny... de molt enfora. Ens arriben d'aquella nina que jugava amb l'aigua de les fonts, pasturava el ramat i dedicava llarg temps a la pregària."

Aquesta gojosa i interpellant convidada, cau com anell al dit per a la preparació dels nostre homenatge anyal a la Beata.

És ben ver que nasqué a Valldemossa, ens alegrem que el Senyor li concedís per bressol un dels llocs més exquisits de la terra, però també és ver que la nostra Vila l'ha assumida com a filla adoptiva molt estimada, ja que des de la seva virginal volada al Cel, els margalidans l'escolliren tot d'una per juntar aquesta flor illenca a la Margalida oriental, proclamada, centúries abans, patrona i titular de la nos-

tra Vila.

Si aleshores no sabem, històricament, com ni quan es va iniciar la veneració a Sor Thomassetta, sí que és sabut de tots que de cada any ha anat a més, sobretot aquests vint-i-cinc anys darrers.

Procés que, a més de seguir-lo, a tots ens ha de comprometre, si no és així si que existeix el perill que, malgrat la bona voluntat i les progressives aportacions de carrosses, pàgesos, bandes de música i autoritats vestides a l'ample; restem enlluernats pels atractius de la clovella i no penetram fins al bessó. Joan Mas, enyorat dramaturg, pregonava als valldemosins el 1972: "Si només revoltam la carrossa de músiques i bengales, de vestits d'altre temps i de filles de casa bona, pensau-ho una mica, vos distigireu en magror dels carnivals del Brasil i d'En Ruben disfressat de caritoixà en que sereu més molts".

A nosaltres, què ens diria la Santa o el nostre fill il·lustre, Joan Mascaró i Fonés, home de tant de seny i tan compromès

amb la veritat i amb la bellesa?

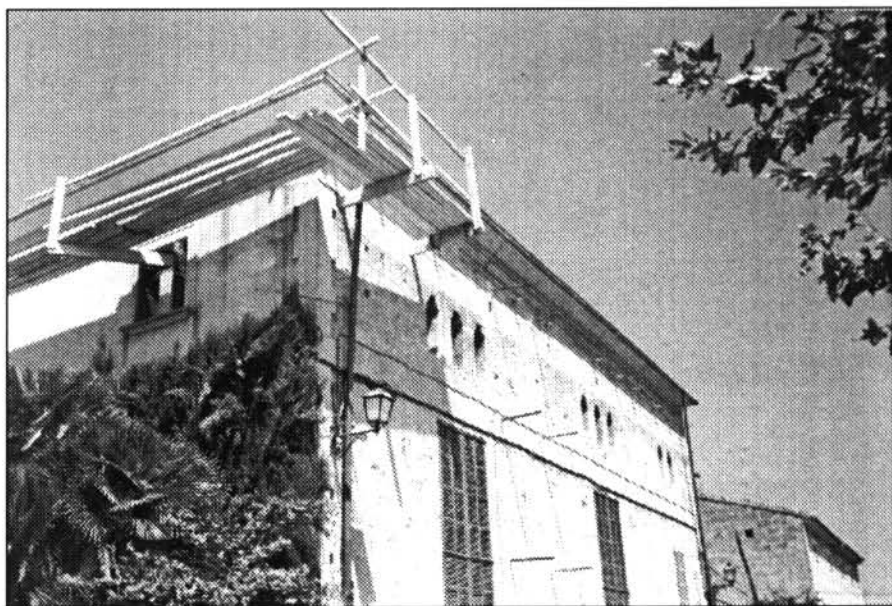
Possem el punt i col·laborem tots perquè la festa sia de cada any una manifestació vilera, feta de la manera més esquisida possible.

Mateu Amorós. Prevere.

Segueix la restauració de la Rectoria

En el darrer número de la revista "Santa Margalida" corresponent al 1991, s'informava i es convidava a participar en la realització de diferents obres parroquials, una de les quals, la restauració del campanar, Gràcies a Déu i l'ajuda rebuda es dugué a terme amb tota diligència.

Després d'un llarg procés de qüestionaments, el passat mes de maig s'inicià el canvi de la teu-

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

lada de la Rectoria, que feia anys i més anys que perillava seriosament d'enderrocar-se en gran part, ja que estava estalonada pels quatre costats.

A més del canvi de la teulada, es possibilita l'ús en el futur de la totalitat de la Rectoral i s'augmenta la seva altària.

El pressupost és de 8.124.116 pts. i realitza les obres l'empresa "Hertorres, S.L.".

El que s'ha rebut, fins ara, en concepte de "donatius per a les obres" puja la xifra de 285.000 pts. La resta s'haurà de pagar amb els estalvis de la Parròquia i les colectes dels dies assenyalats al efecte.

La Parròquia.

Moviment Parroquial

Baptismes

Juliol, 3.-Cèlia Estelrich Pujadas.

Juliol, 17.-Pere-Joan Serrano Ribot.

Agost, 14.-Cristina Caballero Amado.

Noces

Juliol, 2.-Elías Sánchez Jijón-Maria-Lucía Bauzá i Font.

Juliol, 16.-Pere Castelló i Massanet- Maria-Magdalena Beltrán i Nadal.

Juliol, 24.-Gabriel Albertí i Martínez-Maria-Rosa Riutort i Munar.

Agost, 6.-Joan Rosselló i Morey-Joana Roig i Font.

Defuncions

Juny, 26.-Antoni Roig i Massanet (Sent), 59 anys.

Juliol, 28.-Josep Ribas i Ferrer (Valentí), 82 anys.

Juliol, 29.-Antoni Pastor i Calafat (Cladera), 75 anys.

Agost, 1.-Magdalena Rubí i Ribot (De l'aixa), 87 anys.

Cada número una glosa

Festa de la Beata

Déu meu quina xafogor!
quan arriba la Beata,
sembla que la Vila esclata
de basca, sol i calor.
Sa nostra festa major,
que qualche pic surt ban-
yada,
si du s'aigua desitjada
després de tanta eixutor,
acabant sa Processó
pot córrer sa torrentada.

*Es glosador des Pou
d'Hero*

**HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO
CALAFAT-TAULER, S.C.**

Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

ELECTRÓNICA CID

Venta de T. V. Color y Electrodomésticos en General

Primeras marcas

Servicio Técnico Rápido

C/. Alba, nº 1 - CAN PICAFORT
Tel. 85 06 14

C/. Jovades, nº 33 - STA MARGALIDA
Tel. 52 32 10

Esport Margalidà

Campus de Basquet a Santa Margalida

I Memorial Amics Toni Servera

Per segona vegada s'ha celebrat a Santa Margalida un campus de Basquet que, tal com va succeir l'any passat, ha suposat un èxit de participació i un motiu d'animació per a les instal·lacions esportives del Col·legi "Elionor Bosch".

En el marc d'aquest campus s'ha celebrat enguany el "I Memorial Amics Toni Servera", aquest jugador va morir l'any passat en un accident que li va

pervenir practicant l'esport al qual es dedicava.

L'acte, que va tenir lloc el divendres dia 8 de juliol al Poliesportiu Municipal, va consistir amb un partit de basquet entre alguns jugadors mallorquins que juguen a l'ACB: Martí Ferrer (Reial Madrid), Pablo Andrés Giménez (Coren Orense), Guillem Coll (Salamanca), a més dels que foren jugadors del Barça, Nacho Solozabal i Juan Domingo De la Cruz, i altres jugadors que juguen a Mallorca, Toni

Fiol, Pitu Fernandez i el margalidà Xisco Paredes (GESA, Alcúdia); aquesta selecció es va enfrontar a l'equip del Mallorca que tan bon paper va fer aquesta temporada passada.

A l'acte hi assistiren la vidua i el fill de Toni Servera així com els seus pares i germana,

als quals els feren entrega dels trofeus donats pel "Diario de Mallorca".

Aquest esdeveniment, de prou importància, va tenir poca divulgació a la Vila, com altres actes, i una vegada més l'assistència de públic margalidà va esser més bé escassa.

Enfrontament Penya Madridista - Penya Barcelonista

Com una part del programa de les festes de Santa Margalida, el dia 16 de juliol, es va jugar al poliesportiu del Col·legi Nou, organitzat per la Penya Barcelonista, un partit de futbol entre els veterans de les dues penyes margalidanes, amb un vistós trofeu en joc. El triomf va correspon-

dre a la Penya Madridista, de manera disputada però brillant. No seria mala cosa que el seu president, el senyor Mendoza, es donàs una volteta per la Vila per si de cas algun dels nostres jugadors podria servir de reforç a l'equip del Reial Madrid de la capital d'Espanya, que estam ben segurs que "En Perico" el cediria d'un bon gust.

Un Xafarder

Rectificació

En una nota de la revista nº 24, va aparèixer un comentari, signat per "Un Xafarder" en el qual, i referint-se als afeccionats del Reial Madrid, deia textualment: "...una gent que es sent tan 'espanyolista'...". Segons ens manifesta un atent comunicant, afeccionat del

Madrid "un no és 'espanyolista' pel fet de ser del Reial Madrid, es pot esser del Madrid i no ser 'espanyolista' i ser 'espanyolista' i no ser del Madrid". El nostre comunicant té la raó que li sobra i per tant és de justícia que facem aquesta rectificació en nom del Xafarder.

**TALLER MECANICO
JUAN SEGUI**

**REPARACIONES EN GENERAL
VENTA DE MAQUINARIA**

Exp.: Miguel Ordinas, 26 - Taller: Lepanto, 21
Tel. 52 32 21 - SANTA MARGALIDA

Bones Festes!

**NAUTICA Y PESCA
SEGUI**

**ARTICULOS NAUTICOS Y
PESCA DEPORTIVA
VENTA DE CEBOS**

**MOTORES
VETUS-TOHATSU**

**HONDA
MARINE**

Paseo Colón, 40 - CA'N PICAFORT

Opinió

Segim perdent identitat Adéu!, "Margaritense"

A cab d'enterar-me per la Ràdio. Tenc el costum cada dematí, qua vaig cap al treball, escoltar els informatius radiofònics. El d'avui parlava del calendari futbolístic per a la propera temporada. Volia saber, el dia de la Beata, quan comença la temporada futbolística, contra quin equip jugaria el "Margaritense". El periodista quan va acabar de donar tot el calendari, diu: "El Xilvar jugarà enguany en categoria superior gràcies a que el "Margaritense" s'ha retirat de la competició.

Quan vaig escoltar la notícia em va envair una profunda tristor. És ver que entre tots hem deixat de banda el "Margaritense", però també és veritat que desapareix del calendari futbolístic un dels equips que ha donat més glòria a Santa Margalida, que ha passejat el seu nom per tota la península i que seran molts, directius, jugadors, afeció, que recordarem sempre aquells diumenges...

Sí, eren diumenges de futbol, la plaça plena d'afecionats i a la mateixa hora sortíem cap a S'Estanyol, o a Muro, o Campos, o Felanitx per veure el "Margaritense". La

caravana era important. L'afecció vibrava amb el seu equip. L'afecció al futbol servia també per a què, al manco els diumenges, els que no vivien a Santa Margalida, s'acostassin al poble i així tenien ocasió de saludar els amics, de parlar, inclús de fer negocis entre els propis "vileros". El futbol ens unia, i això era hermos.

Record que durant els anys que vaig passar estudiant a la Universitat de Navarra, tots els diumenges, acabats els partits, telefonava a casa per tal de conèixer el resultat del "Margaritense". Sí, eren temps distints, però que avui enyor i voldria tornar a viure.

Anys després, acabat el partit de S'Estanyol, enviava al meu periòdic la crònica del partit, m'interessava en gran manera que es parlàs del "Margaritense", que es parlàs del meu poble, i per tal motiu no vaig estalviar-me cap esforç; mentre a la plaça de la Vila es comentaven els resultats, o qualcú preparava el sopar, que havia guanyat o perdut en unes missions sobre el seu "Margaritense".

Era important l'equip, el "vilero" se sentia identificat amb el seu equip. Aquest que feren gran els Antoni Quetglas, Rafel Matas, Enric Agustí, Calero, Company, Esteve Mas i tants d'altres. Per això vull brindar al director d'aquesta revista, Rafel Bordoy, que es

va convertint, poc a poc, en historiador del poble que, així com ha escrit la història de La Salle, escrigui també la història del "Margaritense". És un tros important de la nostra vida.

El nostre equip titular, el que porta el nom de Santa Margalida, desapareix per manca d'afecció, i per altra part, a Santa Margalida hi ha una gran afecció al futbol, com en són una mostra les penyes del Reial Madrid i del Barça o Barça i Reial Madrid, perquè ningú no s'ofengui. I hom no comprèn tampoc aquesta situació. Què han perdut els afecionats de Santa Margalida per Madrid o per Barcelona? Ens envaeix un afany de grandesa que el nostre poble no els pot donar? Perquè a la Fira i a les festes en lloc de fer campanya i recollir doblers pel Madrid o pel Barça no es recullen pel "Margaritense"? Són preguntes per a les que m'agradaria trobar resposta adequada.

Quan seguïem el "Margaritense" també erem simpatitzants del Madrid i del Barça, però mai amb aquests efectes que a mi em semblen desmesurats, d'abandonar el nostre propi equip per tal d'engrandir els que ja són grans. Segueixo sense comprendre aquesta actitud.

Però així són els fets i són les realitats. Desapareix el nostre equip, el que porta el nostre nom i

amb ell desapareix un poc més la identitat de Santa Margalida, una identitat de la que ja ens resta molt poc.

Necessitam qualcú que ens digui que som importants, que tenim un poble amb un passat, present i futur. Necesitam, en definitiva, acceptar la nostra condició de fills de Santa Margalida, sense tenir enveja de res ni de ningú, recolzant-nos en la nostra realitat (un poble amb quatre-mil habitants) i deixar-nos de grandeses manllevades, aqueixes que procedeixen de "La Cibeles" o de Canaletes.

És trist molt trist que el "Margaritense" hagi desaparegut. Ja no posarem missions ni amb els de Muro, ni amb els afecionats dels pobles veïns, que aquests sí que tenen equip.

Si qualcú em pregunta, i tu de quin equip ets? jo no respondré que som del Madrid, ni del Barça, jo... segueixo essent del "Margaritense".

Mateu Cladera
Periodista

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
C'AN PICAFORT

Ciència per a tots

L'essència de la matèria: història i evolució

De què estan fetes les coses?. Aquesta és la pregunta que es feien ja els grans filòsofs des de molt abans de l'era cristiana, com és el cas d'Aristòtil i Plató. Aquests pensadors d'abans de Crist ja es plantejaven aquest problema molt seriosament i, de fet, hi havia opinions per a tots els gusts. També cal dir que per aquells temps no hi havia mèdis científico-tecnològics per poder explicar amb uns mínims de fiabilitat, així que aquests pensadors es limitaven a fer una exposició merament ideològica que, com és de suposar, no tenia massa fonament, ja que els faltava el que era més important que era l'experimentació científica. Mitjançant unes dades experimentals, el científic pot arribar a unes conclusions que poden donar peu a les corresponents bases teòriques.

Així doncs, l'únic que varen fer aquells "grans homes" va ésser establir una sèrie d'idees, forçadament teòriques, mitjançant les quals van intentar descriure la composició de les coses que els envoltaven. Però, com era d'esperar, no s'aclariren moltes coses ja que aquelles idees no tenien cap mica de fonament i, per tant, provocaven una gran confusió, inclús entre els mateixos pensadors.

Passaren molts d'anys fins que, aproximadament, a mitjans del segle XVIII un científic anomenat Bravais, deduí que la

matèria podria estar constituïda per petites bolletes que, segons ell, s'empaquetaven condensadament les unes amb les altres. En Bravais no anava mal encaminat però es va quedar curt.

Passats uns quants anys, concretament a principis del segle XIX, un químic anglès de nom John Dalton (1766-1844), va provocar una gran expectació dins el món científic quan va fer

part de tots els científics d'aquella època.

Però això no havia fet més que començar: s'encetava una lluita científica que no s'aturaria fins que no s'arribàs a determinar la vertadera composició de la matèria.

La teoria d'En Dalton fou vàlida i acceptable fins que a finals del segle XIX, exactament l'any 1896, un físic notable, J.J. Thomson, va revolucio-

nava un gran optimisme de cara a la unificació definitiva de la "Teoria Atòmica".

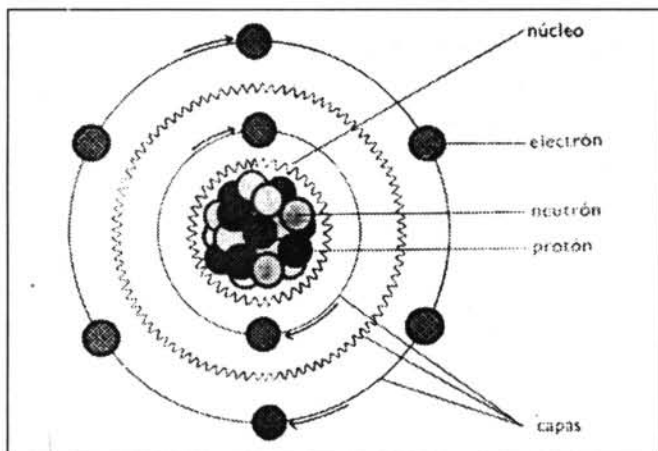
Va ésser Rutherford, juntament amb els seus col·laboradors, el primer que va suggerir que l'àtom podria estar format per un nucli central i per unes bolletes que donarien voltes a l'entorn d'aquest nucli. Així que els científics, fent un model generalitzat de l'àtom, arribaren a la conclusió que aquest estaria format fonamentalment per tres partícules elementals: el protó, el neutró i l'electró.

Els protons i els neutrons serien els integrants del nucli central de l'àtom, mentre que els electrons serien les bolletes que es mouen al voltant del nucli descrivint trajectòries circulars.

Cal dir que en el nucli central és allà on es concentra quasi la totalitat de la massa de l'àtom, i que les òrbites circulars que descriuen els electrons al voltant del nucli es denominen capes electròniques. A mesura que augmenta el radi de l'òrbita aquestes capes electròniques es van fent més grosses.

Aquesta és la "Teoria Atòmica" que ha estat acceptada fins els nostres dies, encara que hi hagi una sèrie de teories modernes que la volen tirar abaix. El que passa és que aquestes noves teories encara no estan demostrades del tot i, per tant, no poden ésser acceptades com a tals.

Joan Cladera i Ramis

pública la seva "Teoria Atòmica de la Matèria". En Dalton, polint un poc la teoria d'En Bravais, va dir que la matèria estava formada per unes "partícules elementals" (es considerava partícula elemental aquella cosa que ja no es pot descompondre en cap altra cosa més petita) que ell mateix va batiar amb el nom d'"àtoms". En la seva "Teoria Atòmica de la Matèria" En Dalton va proposar algunes propietats d'aquests àtoms: segons ell, eren unes bolletes diminutes, indivisibles i indestructibles. Cal dir que aquesta teoria va tenir una gran acollida dins la societat científica i va despertar una gran curiositat per

nar tots els científics diguent que l'àtom no era indivisible, tal i com havia dit anteriorment en Dalton, sinó que estava constituït per coses encara més petites.

De seguida molts de científics notables d'aquella època com Rutherford, Gaiger i Marsden, entre d'altres, es posaren a treballar en el tema fins que, després d'haver realitzat tota mena d'experiments, arribaren inequívocament a les mateixes conclusions a les que havia arribat Thomson: l'àtom no era indivisible i, per tant, estava integrat per altres elements.

Llavors, en aquell moments, dins el món científic hi rei-

TALLER DE HERRERIA
**Sebastián Ferrer
Moragues**

**Trabajos en General de
Hierros-Aluminio
Acero inox. y Metalistería
Servicio Guillotina y Plegado**

Pou de Sa Garriga, 22-24
Tel./Fax. 52 34 20 07450 SANTA MARGALIDA

PINSAMA

Pinturas Santa Margarita C.B.

- *PINTURAS EN GENERAL
- *GOTELET
- *PICADO
- *REVESTIMIENTOS
(Interiores Fachadas)
- *DECORACION DE INTERIORES
- *LACADOS
- *BARNIZADOS EN GENERAL

C/. Industria, 2
Tel. 52 30 52 - Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGALIDA

CHAPISTERIA Y PINTURA

C/. Miquel Ordinas, S/N. - Tel. 52 34 37
SANTA MARGALIDA

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

**ESTAM AMB LA GENT
ELS DIES DE FESTA,
I TOTS ELS DEMÉS.**

Optica Ca'n Picafort

OPTICIAN OPTIKER

**Monturas
Lentes de contacto
Revisión gratuita**

Paseo Colon, 92 - Tel. 85 15 36
Ca'n Picafort

**Recentment inaugurada
ÒPTICA SANTA MARGALIDA
al Passeig del Pouàs**

**COMPRA - VENTA
VEHÍCULOS NUEVOS Y USADOS
TODAS LAS MARCAS
ROTULACIÓN DE VEHÍCULOS**

Miguel Ordinas, 7
07450 STA. MARGALIDA

Tel./ Fax. 52 39 94
Móvil. 908 83 83 05

Productos MARTI

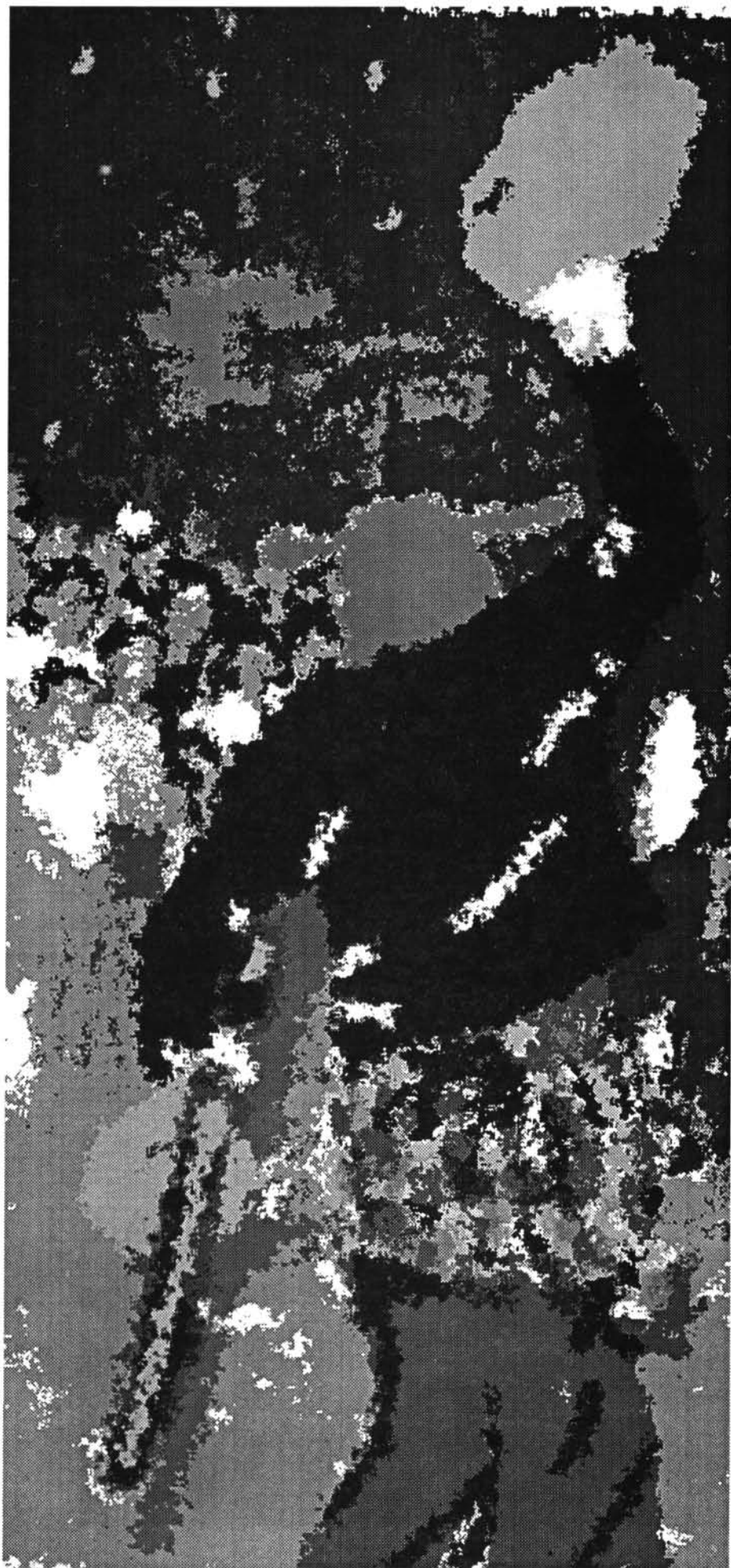
**SAL - PIMENTON
Y LEGUMBRES**

DE SES JOVADES, 28
D'EN MARCH, 30
TEL. 52 30 77 - FAX 52 36 74
SANTA MARGALIDA

**La redacció de la Revista Santa Margalida
informa que degut a l'aparició bimestral, en lloc de
de trimestral, de la nostra revista ens veiem obli-
gats a pujar el preu de les subscripcions a 1.200
anuals a partir del mes de setembre.**

**Esperam de la vostra comprensió entengeu la
necessitat d'aquesta mesura.**

L A B E A T A

94

**Sa processó
més típica
de
Mallorca.**

Salutació del Batle

Quasi a punt d'acabar l'estiu i a més d'haver celebrat les festes de Sta. Margalida, les de la Mare de Déu del Carme a Son Serra i les de La Mare de Déu de L'Assumpció a Ca'n Picafort, la vitalitat del nostre poble es manifesta com cada any en arribar el primer diumenge de setembre amb la capacitat de generar i fomentar les festes de La Beata.

El nostre poble té fites i senyals que l'identifiquen en la seva cultura i en la seva història i amb la seva manera d'esser i de pensar. Una d'aquestes coses és la devoció a la Beata juntament amb la processó anomenada la "Processó més típica de Mallorca".

Nins, nines, joves i majors vestits a l'ample, picarols i dimonis, trencadissa de gerres, fales i festers, carrosses, música i xeremies, tot això i encara més, és la nostra processó, una tradició del nostre poble, per això és una tasca i un deure de tots els margalidans el conservar-la i no estalviar esforços per millorar-la encara més.

Estic segur que aquest esdeveniment servirà, una altra vegada, per demostrar la unió entre tots els margalidans i els habitants de Mallorca.

Vos desig des del més endins del meu cor, que tot el terme de Sta. Margalida tenguí un futur més esperançador, més ple de pau, més ple d'amor i germanor.

Que durant aquests dies de festes en honor a la nostra beateta, margalidans, amics i visitants, gaudiguem tots plegats d'aquest programa que teniu a les vostres mans, i que com podeu comprovar està ben farcit d'actes religiosos, culturals, esportius i musicals.

Com a Batle i amic vos desig bones festes a tots.

Rafel Payeras i Santandreu

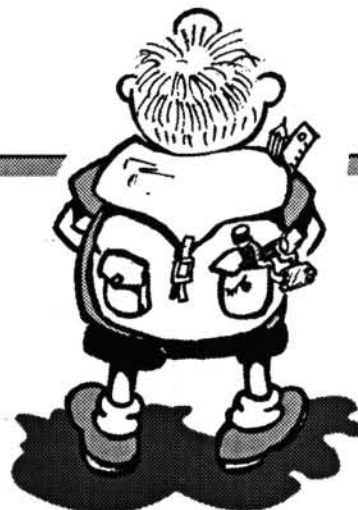
**VISITAU LES NOSTRES
NOVES
INSTAL·LACIONS**

SIBA
GRÀFIQUES

**ARA,
MOLT MÉS QUE
UNA IMPRENTA!**

**Papereria Escolar
Material d'oficina
Material de Belles Arts
Articles de Regal
Jocs Didàctics
Llepolies
Fotocòpies
Encuadernacions
amb Canutet
etc...**

C/. Enginyer Felicià Fuster, 21
Tel. 52 32 44
SANTA MARGALIDA

**AUNTAMENT DE
SANTA
MARGALIDA**

TELÈFONS D' INTERES

AJUNTAMENT DE SANTA MARGALIDA	52-30-30 // 52-30-50 // 52-31-08
FAX AJUNTAMENT STA. MARGALIDA	52-37-77
FAX	CA'N PICAFORT 85-18-36
CENTRE AMBULATORI S. MARGALIDA	52-39-42
C. PICAFORT	85-10-75
AMBULÀNCIA.....	52-30-30 52-30-50
JUTJAT.....	52-38-95
BIBLIOTECA SANTA MARGALIDA.....	52-38-95
POLICIA LOCAL SANTA MARGALIDA	52-30-30
C. PICAFORT	85-03-10
CASA DE CULTURA.....	52-38-95
LLAR DELS PADRINS.....	52-39-42
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA....	52-30-22
CA'N PICAFORT	85-04-18
FARMACIA MARIA R. SANTANDREU...	52-34-89
SEBASTIÀ BUADES	85-09-86
MAGDALENA JUAN	85-04-00
PARRÒQUIA SANTA MARGALIDA.....	52-31-19
CA'N PICAFORT	85-01-15
COL.LEGI ELEONOR BOSCH.....	52-34-31
GRADUADA	52-32-94
VORA MAR	85-08-06
CORREUS SANTA MARGALIDA.....	52-32-17
CA'N PICAFORT	85-11-36
"LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA"	52-30-07
MONGES AGUSTINES S. MARGALIDA	52-31-15
MONGES AGUSTINES C. PICAFORT	85-03-45
FUNERÀRIA.....	52-32-81

CARPINTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
07450 - Sta. Margalida

**GRANJA - BAR
CALAFAT**

**Tapes Variades
Orxata d'Ametlla**

Vos desitjam Bones Festes

Plaça de La Vila - Sta. Margalida

**Almacén
distribuidor en
Balears**

**Conservas Pescado, Vegetales y Pesca
Salada**

Especialidades:

Anchoas del Cantábrico "El Velero" y "Rezumar"
Bacalao importación Islandia

C/ Juan Muntaner Bujosa, 29 C
Tel. y Fax 73 38 44
07011 PALMA

Ctra. Vella de Bunyola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

PUNTO CABRIO

ABIERTO A LA EMOCION.

CAMPAÑA FIAT DE ACHATARRAMIENTO POR LA BAJA DE UN VEHICULO DE MAS DE 10 AÑOS

FIAT CINQUECENTO desde 660.000.- P.V.P.

FIAT PANDA desde 775.000.- P.V.P.

FIAT UNO desde 829.000.- P.V.P.

FIAT PUNTO desde 1.040.000.- P.V.P.

FIAT TIPO desde 1.480.000.- P.V.P.

FIAT TEMPRA desde 1.590.000.- P.V.P.

FIAT CROMA desde 2.513.000.- P.V.P.

Concesionario Oficial:

AUTOS MOREY ROSSELLO

C/. Industria, 1 - Tel. 52 36 70 - SANTA MARGALIDA

Al seu servici amb totes les nostres energies

